

TEHTÄVÄNIEKKA

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT RY:N JÄSENLEHTI
PROCEEDINGS OF THE FINNISH CHESS PROBLEM SOCIETY

N:o 1 / 2013 11.3.2013

Ratkaisemisen SM-kilpailu Shakkiareenalla alkamassa

TEHTÄVÄNIEKKA

JULKAISIJA/ PUBLISHER:

Suomen tehtäväniekat ry.

Päätoimittaja ja toimituksen osoite /

Editor in chief: Jorma Paavilainen, Eetinkuja 3 N 56, 02360 Espoo. Puh./Tel. 044 3264130, e-mail: jomapa@kolumbus.fi

Muu toimituskunta / Editorial staff:

Johan Beije, Mikael Grönroos, Hannu Harkola, Terho Marlo, Pauli Perkonoja, Hannu Sokka, Henry Tanner

Taitto / Layout:

Harkola, Paavilainen

Painopaikka / Printed in:

Picaset Oy, Helsinki 2013
ISSN 2242-3257

Vuositilaus ei-jäsenille 2013: 28 EUR
Subscription fee abroad 2013: 28 EUR
Irtonumerohinta / Single issues: 6 EUR
Osoitteenmuutokset sihteerille! /
Changes of address to the secretary!

Sisällysluettelo

Toimintaa ja taloushuolia.....	3
ST:n vuosikokous 2013.....	4
Kertomus ST:n toiminnasta 2012.....	4
Tilit 2012.....	7
Ratkaisemisen SM-kilpailu.....	8
In Memoriam.....	11
Shakin päivän ratkaisukilpailu.....	12
9. kv. ratkaisukilpailu.....	12
FIDE-album 2010-2012.....	15
Musta pienkorotus lopputehtävässä... ..	16
Paha pähkinä 55.....	17
Kaksisiirtoisen synty ja varhaiskehitys.....	18
Kutsu ST:n kevätpäiville.....	28
Ensipainokset.....	29
Tehtäväkongressi Georgiassa.....	40
Merkkipäiviä vuonna 2013.....	41
Ratkaisupisteet.....	42
ST:n tehtäväillat.....	42
Summary.....	43

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

SUOMENTEHTÄVÄNIEKATRY

<http://www.sci.fi/~stniekat/st>

Puheenjohtaja / Chairman: Jorma Paavilainen, Eetinkuja 3 N 56, 02360 Espoo.

Puh./Tel. 044 3264130,

e-mail: jomapa@kolumbus.fi

Sihteeri / Secretary:

Kari Karhunen, Rukotie 7 B, 00760 Helsinki, e-mail: kkkarhunen@luukku.com

Taloudenhoitaja / Treasurer:

Kenneth Solja, Hansatie 2 A 9, 02780 Espoo. Puh./Tel. 040 529 4096, email:

kenneth.solja@gmail.com

Pankkitili / Bank account:

Nordea Ylöjärvi FI34 1443 3000 0418 86

Jäsenmaksu 2013: 25 EUR

Pirkanmaan shakkitehtäväkerho:

Kauko Virtanen, Välimäenkuja 3 D 20, 33430 Vuorentausta.

Puh./Tel. (03) 348 3447

e-mail: kauko.virtanen@tuubi.net

Satakunnan osasto:

Veikko Valo,

PL 153, 28101 Pori, e-mail: psy@dlc.fi

Turun osasto:

Hannu Sokka,

Kastuntie 47 B 20, 20300 Turku

email: hannu.sokka@pp.inet.fi

Vaasan osasto:

Seppo Praski,

Varisselänkatu 16 A 2, 65200 Vaasa

Lahden Tehtäväshakki:

Hannu Joentausta, Kunniatie 56, 15560 Nastola

Aineisto seuraavaan *Tehtäväniekka*-lehden viimeistään 28.4.2013!

Toimintaa ja taloushuolia

Alkuvuoden tapahtumat ovat olleet kansainvälinen ratkaisukilpailu, Shakin päivän tapahtuma 13.1. Helsingissä, yhdistyksen vuosikokous ja ratkaisemisen SM 23.2.

Tapahtumat ovat toteutuneet muuten aiemista vuosista tuttuun ja hyväksi todettuun tyyliin, mutta muutamia uusiakin avauksia on tehty. Shakin päivänä ei ole yleensä ollut tehtäväniekkojen panosta, mutta tällä kerralla olimme järjestäneet pienehkön, noin puoli tuntia kestäneen ratkaisukilpailun.

Kohteina oli kymmenen yleisöystävällistä lopputehtävääsemaa, osallistujien kommenttien mukaan sopivan haastavia ja mielenkiintoisia. Jatkoa tällä saralla toivottavasti tapahtuu, sillä käytettävissä oleva tekniikka ja ohjelmat antavat tähän hyvät mahdollisuudet. He, joilla on verkko käytössään, voivat hakea videon tapahtumasta tallennepalvelu YouTubesta hakusanalla ”tehtävänratkaisukisan”.

Kansainvälisessä ratkaisukilpailussa oli mukana yli 200 ratkaisijaa. Suomalaiset menestyivät hyvin, sillä viiden parhaan joukkoon mahtui kaksi suomalaista ja seniorien sarjan toinen sija tuli myös Suomeen. Suomalaiset ratkaisijat voivat siis vielä menestyä kansainvälisestikin, kysymyksessä oli sentään maailman suurin ratkaisukilpailu ja siinä mukana seitsemän ratkaisijaa kansainvälisen vahvuuslistan kymmenestä parhaasta. Miten tämä menestys saadaan toistumaan vaikkapa ratkaisemisen EM- tai MM-kilpailuissa, on hyvä ja suuri kysymys.

Jatkuvuuden vuoksi on tärkeää, että nykyisten harrastajien lisäksi mukaan saadaan uusia jäseniä.

Yhdistyksen vuosikokous eteni sekin tuttuun tyyliin – paitsi, että johtokunnan

pitkäaikainen jäsen, taloudenhoitajan tehtävää 31 vuotta hoitanut Kauko Virtanen luopui tästä työstä. Yli kolme vuosikymmentä yhtä työtä on enemmän kuin riittävä pesti yhdelle ihmiselle ja ansaitsee kunnian kiitoksen tässäkin. Vuosikokouksessa esitettiin lyhyet kiitokset, muuta kokousaika ei sallinut. Suomen tehtäväniekkat ry on yhdistys, jonka toiminta ei sujuisi ilman yhteiseksi hyväksi työskenteleviä, aktiivisia ja osaavia ihmisiä. Kauko on tehnyt pitkän päivätyön ST:n toiminnan vuoksi, ollut yhteydessä niin kotimaahan kuin ulkomaillekin vuosien varrella. Osallistuminen johtokunnan kokouksiin on vaatinut enemmän panostusta kuin monilta muilta, sekä asioiden valmistelun että pitkien matkojen osalta.

Yhdistyksen tulos vuodelta 2012 oli yli 500 EUR tappiollinen. Määrä ei ehkä tunnu suurelta, mutta sitä se valitettavasti on, koska yhdistys on pieni. Selittäviä tekijöitä on, sekä pysyviä että toivottavasti väliaikaisia. Vuokra Shakkikareenasta on jatkossakin, tulopuolella Suomen Shakkiliitolta saatu tuki pieneni 500 EUR verran ja pienestä osakeomaisuudesta saatava osinko oli viime vuonna pienempi kuin normaalisti.

ST:n talouteen ei ole helppo keksiä uusia tulovirtoja, mutta jos lukijalla on ehdotuksia, niin ne otetaan mieliihyvin vastaan!

Tähän liittyen, muistakaa maksaa jäsenmaksunne tämän lehden mukana tulevan pankkisiirtolomakkeen tiedoin viimeistään huhtikuun loppuun mennessä!

Hyvää alkanutta vuotta,
Jorma Paavilainen

ST:n vuosikokous 2013

Yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous pidettiin lauantaina 23.2. Shakkiaareenalla Helsingissä. Tärkeimpiä päätöksiä:

Vahvistettiin vuoden 2012 tilinpäätös, joka osoitti alijäämää 554,44 euroa. Alijäämän pääsyyt ovat vuokratustannukset Shakkiaareenasta, osinkotuoton väheneminen ja vuoden lopussa ostetut kirjat, joista saadaan myyntituottoa vuonna 2013.

Johtokunnalle myönnettiin vastuuvapaus vuodelta 2012 ja johtokunta valittiin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta uudelleen. 31 vuotta taloudenhoitajana toiminnut Kauko Virtanen ilmoitti jättävänsä tämän työn nuorempiin käsiin. Kaukoa kiitettiin lämpimästi hänen pitkäaikaisesta ja ansiokkaasta panoksestaan ST:n hyväksi. Uudeksi taloudenhoitajaksi valittiin Kenneth Solja, muu johtokunta valittiin uudelleen vuodeksi 2013: puheenjohtaja Jorma Paavilainen, varapuheenjohtaja Harri Hurme, sihteeri Kari Karhunen, taloudenhoitaja Kenneth Solja (uusi), kirjastonhoitaja Neal Turner, varajäsenet Terho Marlo ja Janne Syväniemi. Toiminnantarkastajiksi valittiin Leo Lahdenmäki ja Raimo Sailas, varalle Teemu Miettinen.

Matrikkelinhoitajiksi valittiin Henry Tanner ja Marko Tauriainen, tehtäväshakilliseen toimikunta Hannu Harkola, Unto Heinonen, Pauli Perkonoja, Kari Valtonen, edustajaksi Suomen Shakkiliitossa Jorma Paavilainen, RELO-toimikuntaan: Harri Hurme, Timo Kallio. Jäsenmaksu pysyy ennallaan 25 euronä.

Hyväksyttiin johtokunnan valmistelema toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2013.

Kunniakiertopalkinnon sai vuodeksi Ismo Tompuri ja Leo Valven kiertopalkinnon Kari Valtonen. Molempien osalta todettiin, että valinta oli tällä kerralla harvinaisen helppo, kumpikin on ansioitunut viime vuonna, toki aikaisemminkin.

Kertomus Suomen tehtäväniekat ry:n toiminnasta 2012

1. Yleistä

Helsingin kokoontumispaikka on ollut vuoden alusta lähtien Shakkiaareena Pitäjänmäellä.

Laadinnan merkittävin tapahtuma on 9. WCCT laadintakilpailu, joka on ollut käynnissä toimintavuonna.

Suomen ratkaisujoukkue osallistui Euroopan mestaruuskilpailuihin Ukrainan Kiovassa. Seniorien sarjassa Harri Hurme voitti Euroopan mestaruuden. Japanin MM-kilpailuihin ei Suomesta osallistunut ratkaisujoukkuetta.

Kari Valtonen oli toimittajana kahdessa merkittävässä uudessa tehtäväkirjassa: Ismo Tompurin tehtäviä esittelevä *Hiljaisia siirtoja* ja *Encyclopedia of Chess Problems*.

2. Toimihenkilöt

Yhdistyksen johtokuntaan valittiin seuraavat: puheenjohtajaksi Jorma Paavilainen (Espoo), varapuheenjohtajaksi Harri Hurme (Espoo), sihteeriksi Kari Karhunen (Helsinki), taloudenhoitajaksi Kauko Virtanen (Ylöjärvi) ja kirjastonhoitajaksi Neal Turner (Helsinki). Varajäseniksi valittiin Terho Marlo (Vantaa) ja Janne Syväniemi (Espoo). Toiminnantarkastajiksi valittiin Leo Lahdenmäki (Helsinki) ja Raimo Sailas (Espoo) sekä heidän varamieheksensä Teemu Miettinen (Helsinki).

Lisäksi vuosikokous valitsi edustajaksi Suomen Shakkiliittoon Jorma Paavilainen. Tehtäväshakilliseen toimikuntaan valittiin Hannu Harkola, Unto Heinonen, Pauli Perkonoja ja Kari Valtonen. Matrikkelinhoitajiksi valittiin Henry Tanner ja Marko Ylijoki. RELO-toimikuntaan valittiin Hannu Harkola, Harri Hurme ja Timo Kallio. Toimikunnan kokoonkutsujana toimii Hannu Harkola. Edustajaksi WFCC:hen valittiin Hannu Harkola.

3. Kokootumiset ja jäsenasioita

Sääntömääräinen vuosikokous pidettiin Shakkikodissa Helsingissä 25.2. Läsänä oli 16 ST:n jäsentä.

Johtokunta on kokoontunut kaksi kertaa.

ST:n kevätpäivät järjestettiin 26.–27.5. ja syyspäivät 24.–25.11. Ylöjärvellä.

Helsingin osaston tehtävältoja on pidetty joka toinen keskiviikko Shakkiaareenalla. Kerran kuussa on kokoontunut Pirkanmaan shakkitehtäväkerho. Lisäksi Turussa, Vaasassa ja Espoossa on toiminut ST:n osasto, Porissa Satakunnan tehtäväkerho ja Lahdessa paikallisen shakkikerhon suojissa toimiva tehtäväshakkiosasto.

Jäsenlehden saajia oli vuoden lopussa 151, joista 111 suomalaista. Jäsenmaksunsa maksoi 90 jäsentä. Yhdistyksellä on 12 ainaisjäsentä.

4. Henkilöasioita ja huomionsoituksia

Kunniakiertopalkinto annettiin Terho Marlolle ja Leo Valven kiertopalkinto Kenneth Soljalle.

Syntymäpäiviä vuonna 2012: 90 vuotta: Kauko Saari (21.7.), 60 vuotta: Timo Kuro (7.1.) ja Jouko Laitinen (6.9.), 50 vuotta: Terho Marlo (18.1).

5. Kansainvälinen toiminta

WFCC:n 55. kokous järjestettiin 15.–22.9. Kobessa Japanissa. ST:n virallisena edustajana ja WFCC:n 1. varapuheenjohtajana toimi Hannu Harkola. Kongressiin osallistui Suomesta lisäksi Marja-Liisa Harkola.

Hannu Harkola on toimintavuonna ylläpitänyt WFCC:n kotisivuja.

6. Kilpailutoiminta

Seuraavaan on koottu kussakin kilpailussa parhaiten sijoittuneiden suomalaisten tulokset. Täydellisemmät tulokset ja selostus on julkaistu hakasuluissa maini-

tuissa TN-lehden numeroissa.

6.1 Ratkaisukilpailut

6.1.1 Kansainväliset ratkaisukilpailut

Kansainvälinen ratkaisukilpailu (ISC) järjestettiin kahdeksatta kertaa 29.1. Tulokset: 1) Eddy van Beers BEL 54 p. ... 23-25) Jorma Paavilainen 40 p. 49–52) Harri Hurme 32,5 p. 49–52) Kari Karhunen 32,5 p. 85) Terho Marlo 25,5 p. 117) Hannu Harkola 20 p. 121) Petteri Paronen 18,5 p. 134–137) Janne Syväniemi 17,5 p. 155–158) Ari Möttönen 14,5 p. 170) Arto Heimonen 13 p. 216) Kenneth Solja 5 p. [TN 1/12].

Euroopan mestaruuskilpailu ECSC järjestettiin 21.–22.4.2012 Ukrainan Kiovasa. Joukkuekilpailun tulokset: 1) Serbia 190,25 2) Puola 189,25 3) Venäjä 177,5 8) Suomi 148,5 (Paavilainen, Hurme, Marlo, Valtonen). Henkilökohtaiset tulokset: 1) Piotr Murdzia 70,75 p. ... 15) Harri Hurme 54,75 p. 26) Jorma Paavilainen 48,5 p. 33) Terho Marlo 43,25 p. 59) Kari Valtonen 24,5 [TN 2/12]. Seniorien sarjassa Euroopan mestaruuden voitti Harri Hurme.

Euroopan mestaruuskilpailujen avoimen kilpailun tulokset: 1) Valeri Kopyl UKR 44,5/60 .... 24) Jorma Paavilainen 31,5 p. 43) Terho Marlo 23 p. 49–50) Harri Hurme 21,5 p. 49–50) Kari Valtonen 21,5 p. [TN 2/12].

MM-joukkueratkaisukilpailu järjestettiin Kobessa 18.–19.9.2012. Tulokset: 1) Puola 155 p., 2) Saksa 144,5 p., 3) Venäjä 136,5 p. ... Suomella ei ollut joukkuetta kilpailussa [TN 4–5/12].

Henkilökohtainen MM-ratkaisukilpailu järjestettiin joukkuekilpailun yhteydessä. Tulokset: 1) Piotr Murdzia POL 77 p. 2) Arno Zude POL 76 p. 3) Kacper Piorun POL 75p. [TN 4-5/12].

6.1.2 Kansalliset ratkaisukilpailut

Pikaratkaisemisen SM-kilpailuun 25.2. osallistui 16 ratkaisijaa. Tuomarina toimi Neal Turner. Tulokset 1) Kari Karhunen

(Helsinki) 59,5 p, 2) Jorma Paavilainen (Espoo) 59 p. 3) Harri Hurme (Espoo) 50,5 p ...[TN 1/12].

Kevätpäivien ratkaisukilpailu: 1) Jorma Paavilainen [TN 2/12].

Syyspäivien ratkaisukilpailu: 1) Pauli Perkonoja [TN 6/12].

6.2 Laadintakilpailut

6.2.1 *Tehtäväniekka*-lehdessä vuonna 2012 ilmestyneet vuosikilpailujen tuotot

Satushakkii ja retrot 2010–2011: Tuomari Hans Gruber.

Ryhmä 1, johtopelit: 1. p. Unto Heinonen, 4. p. Unto Heinonen, 1. kum. Unto Heinonen, 4. kum. Unto Heinonen, kim. Unto Heinonen, kim. Unto Heinonen

Ryhmä 2, satutehtävät ja muut retrotehtävät: 2. p. Unto Heinonen, 1. kum. Unto Heinonen, 3. kum. Terho Marlo, 3. kum. Neal Turner, kim. Unto Heinonen, kim. Hannu Sokka, kim. Jorma Pitkänen [TN 4–5/12].

6.2.2 Muut kansainväliset laadintakilpailut

Kenneth Soljan 55 JT. Tuomari Kenneth Solja. *Springaren* 2012/syyskuu. 2. palkinto Jorma Pitkänen.

Jorma Paavilainen 50 JT. Tuomari Jorma Paavilainen. 1. p. Terho Marlo, erikoiskunniamaininta Harri Hurme [TN 6/12].

6.2.3 Kansalliset laadintakilpailut

Kevätpäivien laadintakilpailu: 1. palkinto Harri Hurme [TN 2/12].

Syyspäivien laadintakilpailu: 1.–2. palkinto Hannu Harkola, 1.–2. palkinto Jorma Paavilainen [TN 6/12].

7. Julkaisutoiminta

Yhdistyksen jäsenlehtenä on ilmestynyt *Tehtäväniekka* viitenä erillisenä numerona, joissa on ollut yhteensä 204 sivua. Lehden päätoimittajana on toiminut

Jorma Paavilainen Hannu Harkolan ja muun jäsenistön laajan tuen avustamana. Lehdessä on julkaistu mattitehtävien (Mikael Grönroos), lopputehtävien (Pauli Perkonoja), apumattien (Terho Marlo), itsemattien (Johan Beije) ja satushakin (Hannu Sokka) ensipainospalstoja sekä Kari Valtosen artikkelit itsemateista ja jatketusta hyökkäyksestä. Lisäksi on julkaistu palstaa Paha Pähkinä (Neal Turner) sekä paljon muita ajankohtaisia ja mielenkiintoisia shakkiaiheisiä kirjoituksia.

Eri palstoilla on julkaistu 223 ensipainosta (ensipainospalsta 203). Ensipainosten ratkaisukilpailuihin on osallistunut säännöllisesti 5–10 ratkaisijaa.

Internet-sivujen avulla on pyritty kertomaan ST:stä ja tehtävähakista kaikille kiinnostuneille, tiedottamaan nopeasti ajankohtaisista asioista jäsenille, tarjoamaan kiinnostavaa ja hyödyllistä tietoa tehtävähakista sekä tiedottamaan ulkomaisille harrastajille ST:n toiminnasta. Sivujen ylläpidosta on vastannut Hannu Harkola.

ST:n facebookisivuilla on toiminnan esittelyä ja keskustelua ajankohtaisista aiheista.

ST:n jäsenet ovat toimittaneet shakkipalstoja *Suomen Shakissa* ja sanomalehdissä. Kenneth Solja on toimittanut *Springaren*-lehden apumatti- ja itsemattipalstoja ja lisäksi romanialaisen *Componist*-lehden satushakkipalstaa.

Puheenjohtaja on välittänyt ulkomaisia shakkikirjoja ja taloudenhoitaja on huolehtinut jäsenten ulkomaisten shakkilehtien tilauksista.

Suomen tehtäväniekat ry:n johtokunta

TULOSLASKELMA 1.1.–31.12.2012**TASE 31.12.2012****Tulotilit****Varsinaisen toiminnan tulot**

Tulot myyntitavaroista	35,80
TN-lehden tilausmaksut	116,00
Kv. lehtitilausmaksut	2175,00
Tulot retkistä	565,00
Yht. Vars. toiminnan tulot	2951,80

Varainhankinnan tulot

Jäsenmaksut	2250,00
Avustukset ja lahjoit.	2523,61
Yht. Varainhankinnan tulot	4962,61

Rahoitustulot

Korkotulot	63,28
Osingot	820,80
Yht. Rahoitustulot	<u>884,08</u>
Yht. Tulotilit	8408,49

Menotilit**Varsinaisen toiminnan menot**

Menot omista tilaisuuksista	-515,65
TN-lehden menot	
TN painatus	-1375,10
TN postitus	-734,09
Yht. TN-lehden menot	-2109,19
Menot retkistä	-1005,00
Kv. lehtitilaukset	-2179,92
Toimistotarvikkeet	-174,59
Postitusmenot	-20,00
Matkakulut	-113,60
Kv kilpailut ja kongressit	-1350,00
Tilavuokrat	-920,00
Omat jäsenmaksut	-100,00
Palkinnot	-20,00
Ostot	-621,30
Yht. Vars. toiminnan menot	-9129,25

Rahoitusmenot

Rahalaitosten palvelu- maksut	223,68
Yht. Rahoitusmenot	<u>-223,68</u>
Yht. Menotilit	-8962,93

TILIKAUDEN TULOS -554,44**VASTAAVAA****Rahat**

Kassa	278,00
Pankkitilit	7087,53
Yht. Rahat	7365,53

Saamiset

Siirtosaamiset	548,09
Yht. Saamiset	548,09

Vaihto-omaisuus

Myyntitavarat	3710,99
Osakkeet	1320,28
Yht. Vaihto-omaisuus	5031,27

Yhteensä Vastaavaa 12944,89

VASTATTAVAA**Vieras pääoma, lyhytaikainen**

Siirtovelat	1400,37
ALV-velat 8%	18,00
Yht. Vieras pääoma, lyhytaik.	1418,37

Oma pääoma

Ainaisjäsenmaksut	794,69
Saarenheimon rahasto	800,00
Oma pääoma vuoden alussa	10486,27
Yht. Oma pääoma	12080,96

Tilikauden tulos -554,44

Yhteensä Vastattavaa 12944,89

Jäsenmaksut vuonna 2013

Oheisena on pankkisiirto tämän vuoden jäsenmaksua varten. **Eräpäivä on 30.4.** ja maksun suorittaminen takaa muun muassa tämän lehden katkeamattoman saapumisen. Jos maksat automaattilla tai netissä, niin muista käyttää viitenumeroa!

PIKARATKAISEMISEN 34. SM-KILPAILU

Tulokset:		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
sija nimi		2#	2#	3#	3#	5#	5#	+	=	a#2	a#4	i#2	i#4	yht	aika
1	Joose Norri	5	5	5	5	5	0	5	3	5	3	5	0	46	180
2	Jorma Paavilainen	5	0	5		5		5	1	5	3	5	4	38	180
3	Kari Karhunen	5	5	0	0	5	5	0	1	5	5	5	0	36	180
4	Harri Hurme	5	5	5	0	5		2	0	5	3	5	0	35	180
5	Margus Sööt (EST)	5	5	0	0	5		5	2	3	1,5	5		31,5	180
6	Vilka Sipilä	0	5	0	2,5	5	0	5	3	5		0	0	25,5	180
7	Hannu Harkola	5	5			5	0		0	5	3	0		23	180
8	Mikael Grönroos	5	5					0	0	5	3	0		18	179
9-10	Janne Syväniemi	5	0	0						5	3	5	0	18	180
9-10	Kari Valtonen	0	0	5				3		5		5		18	180
11	Olli Heimo	5	5					1	0	5	1,5	0		17,5	180
12	Kenneth Solja	5	5					1		5		0		16	170
13	Petteri Paronen	5	0	0				1	0	5		5		16	178
14	Ari Möttönen	5	5		0	1		0	0	5		0		16	179
15	Andrej Kalinin (LAT)	5	5					1	0			5		16	180
16	Juha Saukkola	5	5					1			1,5			12,5	180
17-19	Mikko O. Aaltonen	5	5									0		10	180
17-19	Arto Heimonen	5	5						0			0		10	180
17-19	Indrek Turu (EST)	0	5					5	0			0		10	180
20	Matti Rasilainen	0	0	0				1	0	3		5	0	9	180

Ratkaisemisen SM pidettiin 23.2.2013 Helsingin Shakkiareenalla. Järjestelyt hoidettiin tuttuun tapaan, sillä tehtävät oli valinnut ja tuomarina toimi Neal Turner. Kahdeentoista tehtävään oli aikaa 3 tuntia ja maksimipisteet 60.

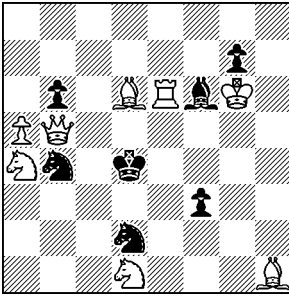
Osanottajia oli 20, neljä enemmän kuin vuonna 2012. Näin siitä huolimatta, että esimerkiksi vakio-osallistajat Terho Marlo ja Henry Tanner joutuivat jättämään tämän kilpailun väliin. Mukana oli kolme ulkomaalaista: latviolainen Andrej Kalinin sekä virolaiset Margus Sööt ja Indrek Turu.

Mukana oli kaksi hallitsevaa Suomen mestaria, sillä viime vuoden voittaja Kari Karhunen lisäksi pelishakin Suomen mestaruuden kesällä 2012 voittanut Vilka Sipilä

otti osaa ja sijoittui heti hienosti kuudenneksi. Toivottavasti jatkoa seuraa ja muutkin pelishakin harrastajat löytävät tiensä shakkitehtävien maailmaan.

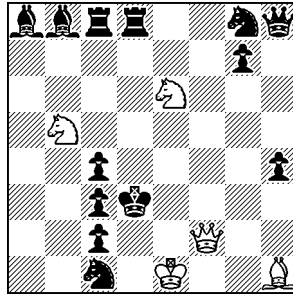
Toinen pelishakin kansainvälinen mestari, Joose Norri, otti toisen Suomen mestaruutensa tässä lajissa ja selvällä erolla muihin. Seuraavat sijat menivät tutuille nimille. Tehtävistä vaikeimmat olivat viiden siirron matti ja nelisiirtoinen itsematti, kummastakin sai vain yksi ratkaisija pisteitä. Tulokset antavat osviittaa ratkaisemisen edustusjoukkueiden valinnalle EM- ja MM-kilpailuihin.

Kilpailutehtävät ovat seuraavalla sivulla ja ratkaisut sivulla 10.

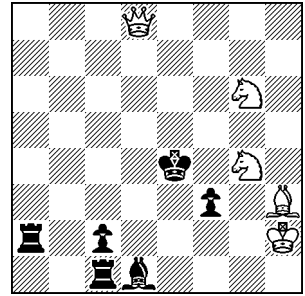
1) 2#

8+7

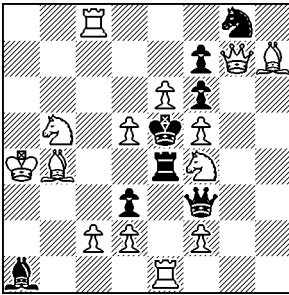
2) 2#

5+13

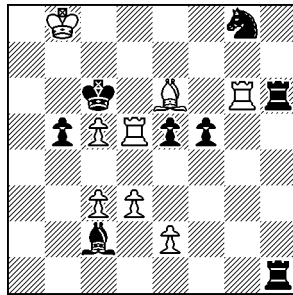
3) 3#

5+6

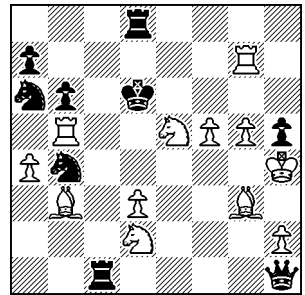
4) 3#

14+8

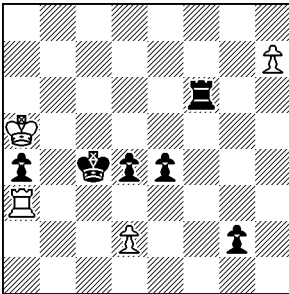
5) 5#

8+8

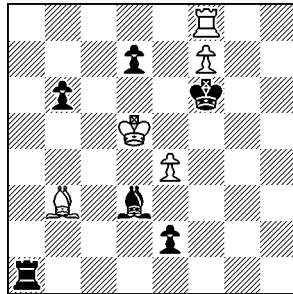
6) 5#

12+9

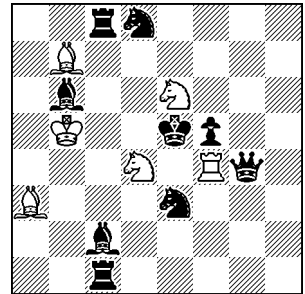
7) Voitto

4+6

8) Tasapeli

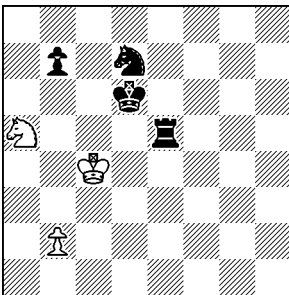
5+6

9) a#2

3.1.1.1

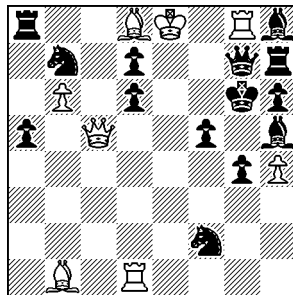
6+9

10) a#4

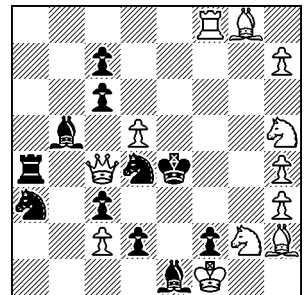
3.1.1...

3+4

11) i#2

8+14

12) i#4

12+11

SM-kilpailun tehtävien laatijat, ratkaisut ja suluissa pisteet:

1) **Alex Casa**, 1. palk. *Sinfonie Scacchistiche* 1969

1.Rac3/Rdb2/Re3? Rc4/Re4/Le5!

1.Rab2! (5)

2) **V. Udartsev**, 3. palk. *Shahmati v SSSR*

1971

1.Rd6/Lc6/Ld5? g5/Dh5/Lg3!

1.Rbc7! (5)

3) **A. Guljajev**, 3. palk. *Trud* 1950

1.Db6! (1)

1.-~/Kd5/Kf5/Kd3 2.Rf2+/Re3+/Re7+/

Db4 (4 x 1)

4) **G. F. Anderson**, *Chess Amateur* 1923

1.Dg2! (1)

1.-~/Dxg2/De3/De2/Dxf4/Txe1/Kxf4/fxe6

2.Dxf3/Rxd3+/Txe3/Tc4/c4/Ld6+/Dh2+/

Rg6+ (8 x 0,5)

5) **A. K. Kalinin**, 1. kum. *Shahmati v SSSR*

1979

1.e4!(1)

1.- fxe4 2.d4 exd4 3.c4 bxc4 4.Ld7+ Kxd5

5.Tg5# (4)

6) **M. Marandjuk**, 1. sija 12. Ukrainan

mest. 2002

1.Le6! (1)

1.- ~ 2.Rf7+ Ke7 3.Rh8+ Ke8(f8) 4.Tg8+

Ke7 5.Rg6# (1)

1.- Da8 2.Rd7+ Kc6 3.Ld5+ Rxd5 4.Re5+

Kd6 5.Re4# (1)

1.- T1c8 2.Ref3+ Kc6 3.Tc5+ Rxc5/bxc5

4.Re5+ Kd6(b6) 5.Rc4# (1)

3.- Kxc5 4.Re4+ Kc6 5.Re5# (1)

7) **Jan Rusinek**, *Magyar Sakkelet* 1978

1.h8D (1) Tf5+ 2.Kxa4 g1D 3.Dc8+ (1) Tc5

4.De6+ Td5 5.Dc6+ (1) Tc5 6.Tc3+ (1)

dxc3 7.Dxe4+ Dd4 8.d3# (1)

8) **K. A. L. Kubbel**, 3.–4. palk. *Shahmati*

1928

1.Tg8 (1) Kxf7 2.Ke5+ Ke7 3.Tg7+ (1) Kd8

4.Kd6 (1) Lc4 5.Lxc4 Td1+ 6.Ld5 Txd5+

7.exd5 (1) e1D 8.Tg8+ De8 9.Th8 (1) Dxx8

patti

9) **M. Manolescu**, *Probleemblad* 1993

1.Dxf4 Rc5 2.Kxd4 Lb2#

1.Lxd4 Txf5+ 2.Kxe6Lxc8#

1.Rxe6 Rf3+ 2.Kxf4 Ld6# (1,5 → 3 → 5)

10) **Zoltan Labai**, 3. kum. Kirillov 60 JT

2011

1.b5+ Kb3 2.Kc5 Ka2 3.Kb4 Rc6+ 4.Ka4

b3#

1.Kc7 Rb3 2.Kb6 Rc5 3.Ka5 b3 4.b6 b4#

1.Te8 Kb5 2.b6 Ka6 3.Ke7 Kb7 4.Kd8

Rc6# (1,5 → 3 → 5)

11) **Arno Tüngler**, erik.palk. *Schach-Aktiv*

III 2007

1.Da3/Dc3/Db5/Td3/Ld3 ?

1.- Re4/Rd3/Rxd1/Rxc5/Rxd8!

1.Dd4! (1)

1.-~/Re4/Rd3 2.Lxf5+/Df6+/Dxd6+ (3 x

1,33)

12) **M. Marandjuk & V. Kirillov**, 1.–2.

palk. V. Zheltonozhko 60 JT 2003

1.Le6! (1)

1.- ~ 2.Lf5+ Kf3 3.Lg6+ Rf5 4.De2+ Lxe2#

1.- Rxc4 2.Tf4+ Ke5 3.Tf3+ Ke4 4.Te3+

Rxe3#

1.- Txc4 2.Rg3+ Ke5 3.Re2+ Ke4 4.Rxc3+

Txc3#

1.- Ta8 2.De2+ Rxe2 3.Tf4+ Ke5 4.Tg4+

Rg3(f4)# (4 x 1)

In Memoriam

Serbialainen ratkaisemisen ja laadinnan suurmestari, 21.4.1952 syntynyt Milan Velimirovic kuoli 25.2.2013. Velimirovic ansiotui laatijana, ratkaisijana ja shakkitoimittajana.

Jo vuonna 1974 hänestä tuli serbialaisen *MAT*-lehden päätoimittaja ja myöhemmin *Mat Plus* -lehden julkaisija ja päätoimittaja sekä verkkosivuston Mat Plus Net kehittäjä ja ylläpitäjä.

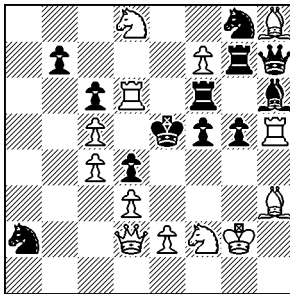
Milan osallistui kansainvälisiin kongresseihin ja kilpailuihin vuodesta 1976 lähtien, jolloin hän oli mukana Riben tehtäväkongressissa Tanskassa. Ensimmäisessä MM-ratkaisukilpailussa Malinskassa 1977 hän sijoittui kahdeksanneksi ja osallistui kaikkiaan 18 MM-kilpailuun. Suurmestarin arvon hän sai vuonna 1984.

Milan Velimirovic
(1952–2013)

Milan Velimirovic

1. palk. *Die Schwalbe* 1986

3 #

13+12

- 1.Kg3? (uhk. 2.De3+ dxe3 3.d4#)
 1.- g4 2.Te6+ A Txe6 3.Rxg4# **B**
 1.- Txd6 2.Rg4+ **B** fxg4 3.Df4# **C**
 1.- f4+ 2.Dxf4+ **C** Txf4 3.Te6# **A**
 1.- Rc3!
 1.Kf3! (uhk. 2.De3+ dxe3 3.d4#)
 1.- g4+ 2.Rxg4+ **B** Txg4 3.Te6# **A**
 1.- Txd6 2.Df4+ **C** Kf6 (gxf4) 3.Dxd6 (Rg4 **B**)#
 1.- f4 2.Te6+ **A** Txe6 3.Dxf4# **C**
 Super Tura -teeman ensiesitys.

Laatijana Milan oli huippuluokkaa ja sai suurmestarin arvon vuonna 2010. Kansainvälisen mestarin arvo tuli jo 1984, mutta välillä Milanin kriittinen suhtautuminen FIDE-albumeihin johti siihen, ettei hän lähettänyt tehtäviään tarjolle.

Milan oli pitkään maansa edustaja kansainvälisessä tehtävätoimikunnassa (PCCC), mutta tuskastui uudistusten vaikeaan ja hitaaseen toteuttamiseen.

Vuonna 2007 Milan luopui ohjelmoidun ammatistaan ja omistautui täysin tehtävähakille. *MatPlus*-lehdestä tuli komea ja arvostettu ja siinä julkaistiin monia merkittäviä artikkeleja. Milanin muistomerkiksi jää viime syksynä ilmestynyt, yhdessä Kari Valtosen kanssa toimitettu *Encyclopedia of Chess Problems*.

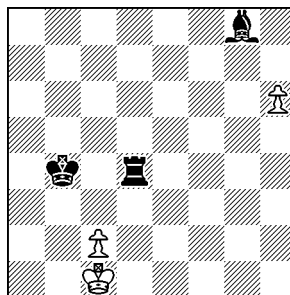
Hannu Harkola

Shakin päivän 13.1.2013 ratkaisukilpailu

Shakin päivän 13.1.2013 päätapahtuma pidettiin Helsingin Shakkiareenalla. Ohjelmassa oli muun muassa Vuoden pelaajaksi 2012 valitun Vilka Sipilän palkitseminen, filmi Helsingin Shakkiolympialaisista vuodelta 1952 ja ST:n järjestämä ratkaisukilpailu. Tässä kilpailussa kohteina oli kymmenen lopputehtävän loppuvaihetta, jotka esitettiin yksi kerrallaan. Ratkaisuaikaa oli kohteen vaikeudesta riippuen 2-6 minuuttia. Ratkaisuksi riitti valkean toisen siirron kirjoittaminen.

Kymmenestä tehtävästä saivat kaikki oikein Harri Hurme, Kari Karhunen ja Vilka Sipilä. Näyte tästä kilpailusta, kaksi minuuttia aikaa eli helpoksi tehtäväksi arvioitu:

E. Allen 1978 lähde?

tasapeli (=)

3+3

Lukijalla on aikaa enemmän kuin kaksi minuuttia, mutta ratkeaako tehtävä varmasti oikein?

9. kansainvälinen ratkaisukilpailu (ISC)

Tammikuun lopussa jo perinteisesti pidettyyn kansainväliseen ratkaisukilpailuun osallistui 27.1. Suomessa yhdeksän ratkaisijaa, kaikki vaikeammassa ryhmässä 1. Kaikkiaan ratkaisijoita oli 208 kappaletta 27 maasta. Helpommassa ryhmässä 2 oli 132 ratkaisijaa.

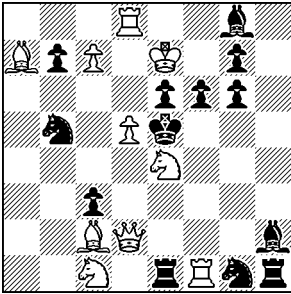
Ratkaisuaikaa oli kaksi kahden tunnin jaksoa, kummallakin kohteena kuusi tehtävää. Maksimipistemäärä oli 60, jonka saavutti kaksi ratkaisijaa. Voittajaksi saatiin

ajan perusteella nuori puolalainen Kacper Piorun ja toiseksi sijoittui Jorma Paavilainen viisi minuuttia hitaampana. Seuraavina olivat Bojan Vuckovic (SRB) 59 ja John Nunn (GBR) 58. Kari Karhunen sijoittui hienosti 58 pisteellä viidenneksi. Ratkaisuaika oli Nunnin eduksi 59 minuuttia. Senioriryhmässä Harri Hurme oli toinen 44 osallistujasta.

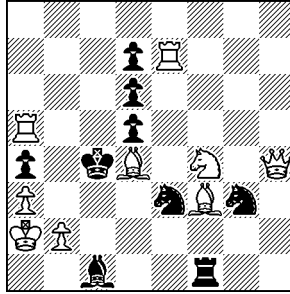
Täydelliset tulokset ovat WFCC:n nettisivuilla (www.wfcc.ch).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	yht	aika	sija	kv
Jorma Paavilainen	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	60	239	1	2
Kari Karhunen	5	5	5	5	5	5	5	5	3	5	5	5	58	238	2	5
Harri Hurme	5	5		4	2,5	3,5	5	5	0	1	5		36	240	3	42-43
Hannu Harkola	5			1	4		5			1	5	0	21	240	4	89-91
Janne Syväniemi	5			1	2,5	0	0				5	3,5	17	240	5	108-110
Ari Möttönen	5	0	1				5	0	2				13	236	6	136
Petteri Paronen	0		1				5		2	2,5			10,5	237	7	148
Juha Saukkola	0	0			0		5		0	5	0		10	239	8	150-151
Arto Heimonen	5	0	1				0						6	238	9	182
keskiarvo	3,9	1,7	1,1	2,1	2,1	1,5	3,9	1,7	0,9	1,8	3,6	1,5				

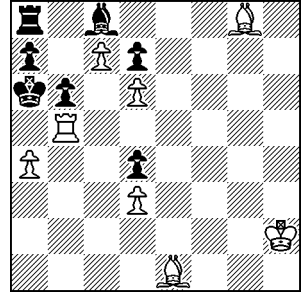
Kilpailutehtävät viereisellä sivulla ja ratkaisut seuraavilla.

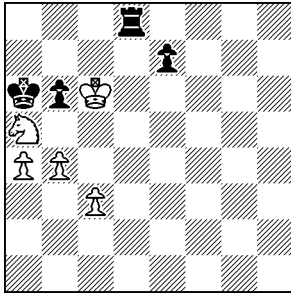
1) 2#

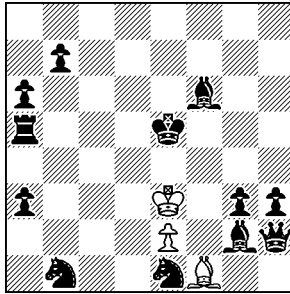
2) 3#

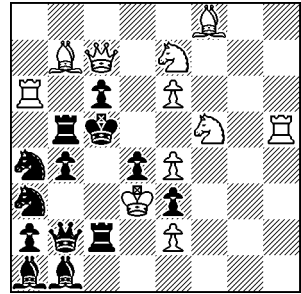
3) 7#

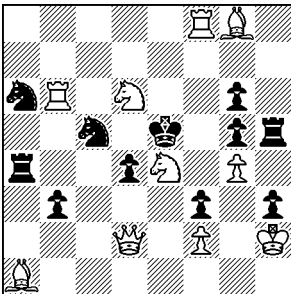
4) Voitto (+)

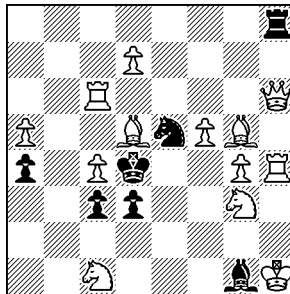
5) a#4 4.1.1...

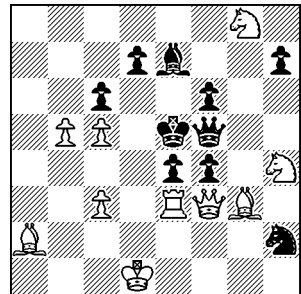
6) i#3

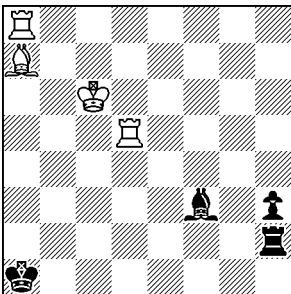
7) 2#

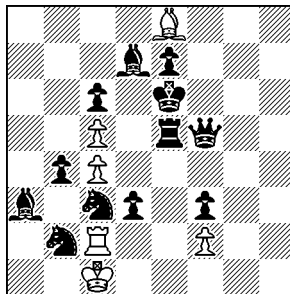
8) 3#

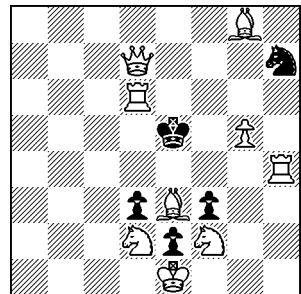
9) 4#

10) Voitto (+)

11) a#3 2.1.1...

12) i#4

ISC-tehtävien lähteet ja ratkaisut:

1) David Shire, Christopher Reeves, Marjan Kovacevic, ensipainos *The Problemist* 2013 (versio)

1.Rg5? uhk./Rxa7/Rd6/Txf1,Txc1,Te3
2.Rd3/Dxc3/Dd4/De3 #
1.- Rf3/Lf4 2. Rxf3/Dxf4 # 1.- b6!
1.Rc5? uhk./Rd4 2. Rd7/R1d3 # 1.- cxd2!
1.Rd6? uhk./exd5/Ra3,Rxd6 2.Rc4/Rd3/
Dd4 # 1.- Te4!
1.Rf2! (5) uhk./f5/Te4 2.Rg4/Rcd3/Rfd3 #

2) A. N. Pankratjev, V. N. Rytshkov, Juri Marker, *The Problemist* 1990

1.Dh3! uhk. 2.Txa4+ (1) Kb5 3.Dxd7 #
1.- Rg4,Ref5 2.Le2+ (1,5) Rxe2/Kxd4
3.Dd3/Txd5 #
1.- Rgf5 2.Lxd5+ (1,5) Rxd5/Kxd4 3.Dd3/
Te4#
1.- Kxd4 2.Dh8+ (1) Kc4 3.Dc3 #

3) Heinz Gfeller, *Schweizerische Schachzeitung* 1966 (omistus: K. Flatt)

1.Lc4! Kb7 2.La5 Kc6,Ka6 3.Lb4 Kb7
4.Ld5+ Ka6 5.Ta5+ bxa5 6.Lc5 (5)
2.- a6 (?) 3.Txb6 Ka7 4.Ld5 (#5) (-)

4) Martin Minski, ensipainos *Magyar Sakkvilag* 2013

1.Kc7 (1) Td5 (i) 2.c4 (1) (ii) Txa5 3.b5+ (1)
(iii) Ka7 (iv) 4.c5 (1) Ta6 (v) 5.a5 (1) bxa5/
bxc5 6.b6+ +
(i) 1.- Th8 2.Rc6 b5 3.c4 +-; 1.- Td6 2.Rc6
b5 3.Rb8+ Ka7 4.axb5 +-
1.- Tb8 2.Kxb8 bxa5 3.Kc7! axb4 4.cxb4 +-
(ii) 2.Rc6? b5! 3.c4 bxc4 4.b5+ Txb5
5.axb5+ Kxb5 =
(iii) 3.bxa5? Kxa5 =
(iv) 3.- Txb5 4.axb5+ Ka5 5.c5! bxc5 6.b6
c4 7.b7 c3 8.c8D +-
(v) 4.- Txb5 5.axb5 bxc5 6.b6+ +-; 4.- bxc5
5.b6+ Ka6 6.b7 +-

5) Jozsef Pogats, *idee und form* 1996

1) 1.Rd2 Kxd2 2.Ke4 e3 3.Tf5 Lxa6 4.Le5

Lxb7#, II) 1.Rd3 exd3 2.Td5 Le2 3.Td6
Lg4 4.Ld5 d4# III) 1.Rf3 Kd3 2.Kf4 Lxg2
3.Tg5 Lxh3 4.Le5 e3# IV) 1.Lf3 exf3 2.Dc2
Lb5 3.Dg6 f4+ 4.Kf5 Ld7#
(1 ratk=1 p; 2 ratk=2,5 p; 3 ratk=4 p; 4
ratk=5 p)

6) Waldemar Tura, *The Problemist* 1985, 2. palk.

1.Dh2! uhk. 2.Rg3+ Kd6 3.Txc6+ (1)
Txc6#
1.- Tb6 2.Rd5+ Kb5 3.Rxd4+ (1,5) Dxd4#
1.- b3 2.Rd6+ Kb4 3.Rxc6+ (1,5) Txc6#
1.- Rc3,Rb6 2.Rxd4+ Rd5 3.Rb3+ (1)
Dxb3#

7) Žjvota Tanic, *Die Schwalbe* 1973, 1. palk.

1.De1? uhk./Re6/Ta2,Txa1/Rxe4 2.Rxc5/
Rc3/Rc4/Dxe4# 1.- Rd3!
1.De3? uhk./Re6/Txa1 2.Rxc5/Rf6/Rc4# 1.-
b2!
1.Rc3? uhk./Re6/dxc3/Th7 2.Rf7/De1/
Dd5/Dxg5# 1.- d3!
1.Rf6! (5) uhk./Re6/Th7 2.Rf7/De3/Dxg5#

8) Carel Sammelius, *Tidskrift for Schack* 1955, 2. kum.

1.Th3! uhk. 2.Rce2+,Rge2+ (0,5) fxe2
3.Rxe2#
1.- Re~ 2.Lf6+ (1) Re5 3.Df4#
1.- Rxd7 2.Dg7+ (1) Re5 3.Da7 #
1.- Rxc6 2.Df6+ (1) Re5,Kc5 3.Db6 #
1.- Rxg4 2.Dxh8+ (1) Re5 3.Th4 #
1.- Rxc4 2.Txc4+ (0,5) Kxd5 3.De6 #

9) Jakov Vladimirov, *Vetsherni Leningrad* 1988, 1. palk.

1.Lf7! siirtopakko
1.- cxb5 2.Txe4+ Dxe4 3.Lxf4+ (1) Dxf4
4.Dd5#
1.- Lf8..c5 2.Lxf4+ Dxf4 3.Txe4+ (1) Dxe4
4.Dxf6#
1.- Rf1 2.Dxe4+ Dxe4 3.Rf3+ (1) Kf5
4.Rh6#
1.- Rg4 2.Dxf4+ Dxf4 3.Rf3+ (1) Kf5

4.Rxe7#

1.- d6,Ld8 2.Lxh2~3.Rxf5 (1)

10) Alexander Herbstman, *Spartak* 1962, 2. palk.

1.Ld4+ Kb1 2.Ta1+ Kc2 3.Ta2+ (1) Kd3
4.Ta3+ (1) (i) Ke2 5.Te3+ Kf2 6.Te4+ Kf1
7.Tf5 (1) Tf2 (ii) 8.Kd6/Kb6 (1) h2 (iii)
9.Th4 (1) +-
(i) 4.Txh2 Lxd5+ 5.Kd5 = /Kc5 Lg2 =
(ii) 7.- Kg2 8.Tg5+ Kf1,Kh1 9.Tg1#
(iii) tai 8.- Lxe4 9.Txf2+ Ke1 10.Ta,b2! (1)
+- EGTB (10.Th2/Tf4? Lg2/h2 =)

11) Christopher Jones, ensipainos ISC 2013

1.Rd5 cxd5+ 2.cxd5 c6 3.Lxc6 Txc6# (2,5)
1.Te3 fxe3 2.f2 Txf2 3.De5 Lf7# (2,5)

12) Peter Kniest, *feenschach* 1981

1.Tf6! Rxc5 2.Th5 Kxf6 3.Th6+ Ke5
4.Rxf3+ (1,5) Rxf3#
1.- Rf8 2.De7+ Re6 3.Dc5+ Rxc5 4.Rxd3+
(1,5) Rxd3#
1.- Rxf6 2.Rg4+ Rxc4 3.Rc4+ Ke4 4.Ld2 (2)
f2#

FIDE-Album 2010–2012

Vuosina 2010–2012 julkaistujen parhaiden tehtävien kokoelmaa varten laatijoita pyydetään lähettämään parhaat näiden vuosien aikana julkaistut tehtävänsä valintaa varten. Julkaisuajan määrää lehden tms. painoajankohta tai suljetun kilpailun tuomion ilmestymispäivä.

Kuhunkin ryhmään saa lähettää korkeintaan 30 tehtävää. Yhteistehtävissä on pyydetty muiden osallisten suostumus.

Tehtävät lähetetään ryhmien johtajille sähköpostilla vain PDF-muodossa. Jokaiseen ryhmään lähetetään vain yksi PDF-tiedosto, joka sisältää tähän ryhmään tarkoitettut tehtävät kukin omalla sivullaan. Tehtävät on oltava samansuuruisina kuvioina ja mukana on oltava laatijan nimi, sähköpostiosoite, julkaisupaikka ja -aika, mahdollinen palkinto tai sijoitus, vaatimus, täydellinen ratkaisu ja mahdolliset kommentit.

Lopputehtäväryhmään D voi vaihtoehtoisesti lähettää PGN-tiedostoja ja 2-siirtoisten apumattien ryhmään E1 vaihtoehtoisesti palvelimen <http://www.ankona.ch> välityksellä on-line.

Tietokoneella tarkastettuihin tehtäviin merkitään C+.

Epätavalliset satushakin termit on määriteltävä.

Tehtävät on lähetettävä viimeistään

1.6.2013 ryhmien johtajille:

A 2-siirtoiset: Peter Gvozdjak (SVK), peter.gvozdjak@gmail.com

B 3-siirtoiset: Aleksandr Sygurov (RUS), sygurov@bk.ru

C monisiirtoiset: Aleksandr Feoktistov (RUS), aff_sk@mail.ru

D lopputehtävät: János Mikitovics (HUN), j.mikitovics@gmail.com

E1 2 siirron apumatit: Harry Fougiaxis (GRE), loyaldragon@gmail.com

E2 2½ siirron ja pitemmät apumatit: Günter Büsing (GER), guenter.buesing@t-online.de

F itsematit: Jiri Jelínek (CZE), jjelinek@chello.cz

G satutehtävät: Petko A. Petkov (BUL), ppetkov@mail.orbitel.bg

H retrotehtävät: Thierry le Gleuher (FRA), t.legleuher@gmail.com

Tarkat ohjeet ovat WFCC:n nettisivuilla. Siellä on myös ohjeita PDF-tiedostojen käsittelyyn ja linkki "ankona"-palvelimelle. Apua saa tarvittaessa ST:n kautta.

Musta pienkorotus lopputehävssä

Jesin tehtäväkongressissa 2011 Jenever-laadintakilpailun teemana oli musta ja valkea korotus lähetiksi. Harri Hurme käsittelee kilpailua *TN 4–5/2011* s.127–128 esittäen oman tehtävänsä. Palkintotehtävät esittävät saman mekanismin, kuviossa **A** voittaja (tuomio <http://www.wccc2011.com/documenti/Jesi2011.pdf>): 1.Te8+ Kf1 2.Rg3+ Kf2 3.Re4+ Ke2 4.Rxd2+ Kxd2 5.Lc3+ Kxc3 6.Tc6+ Kd2 7.Td8+ Kc1 8.Txb6 ja jos nyt korottaa daamin 8...g1D, voittaa 9.Th1 Dxh1 10.h8D, mutta ei 9.h8L Dg7+ 10.Tf6 Dxf6 11.Lxf6 patti. Siksi musta yrittää 8...g1L toivoen 9.Th1? tai 9.h8D? Ld4+. Siispä 9.h8L.

Tästä seuraa teoreettisia kysymyksiä. Mielestäni on esityksen puhtauden kannalta huono, että lähettikorotus myös uhkaa, se voidaan pelata myös 8...g1T/R:n jälkeen. Joissain alemmaksi sijoittuneissa tehtävissä se ei uhkaa. (Toisaalta on hyvä, ettei lähettikorotus kelpaa daamikorotusta vastaan. Sellaiset tehtävät, kuten 2. palkinto, eivät mielestäni ole lainkaan temaattisia.) Oleellisempaa on kuitenkin, ettei mustalla ole mitään erityistä syytä pelata

8...g1L. Musta ikään kuin kokeilee, onko valkea niin tyhmä että korottaa daamin, mutta se ei vielä tee siitä tärkeää muunnelmää, se on kuin mikä tahansa siirto joka vaatii täsmällisen vastauksen.

Milloin on musta pienkorotus loppu-tehtävän sielu? Kysymystä käsittelee Franz Sackmann Teplitz-Schönaun vuoden 1922 kongressin kirjassa. Gurgenidzen ja Akobian tehtävä olisi korrekki, vaikka vain daamikorotukset olisivat sallittuja, valkean ei tarvitsisi varautua muihin korotuksiin mitenkään. Musta ei saavuta niillä mitään. Jos mustan mahdollisuus pienkorottaa sen sijaan edellyttää valkealta aiempia toimia on tilanne eri. Tehtävässä **B** tulee patti ratkaisussa 1.a7 Lf4+ 2.Kd7 Lg4+ 3.Kd8 Lxf3 4.exf3 h1D 5.a8D Dh8+ 6.Kd7 Dxa8. Sen sijaan 2. tai 3.Kc6? Lxf3+ 4.gxf3 h1L! häviää. Voittotehtävä **C** toimii 1.Te1 g2+ 2.Ke2 g1D 3.Kf3 tai 2...g1L 3.Te8, mutta ei 2.Kf2? g1L+!.

Nämä tuovat mieleen saksalaisella alueella määritellyn puolustustehtävien luokan. D:ssä 1.Lf6 uhkaa 2.Ld4 Lxd4 3.cxd4 ja 4.Rf2#. Musta puolustautuu parakriitti-

A

David Gurgenidze & Iuri Akobia

Jenever 2011 1. palkinto

Voitto
8+5

B

Aleksei Troitzki

Eskilstuna Kuriren 1917

Tasapeli
4+4

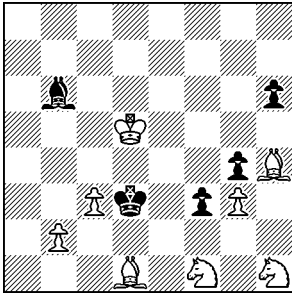
C

Franz Sackmann

Münchner Neueste Nachrichten 1913

Voitto
3+3

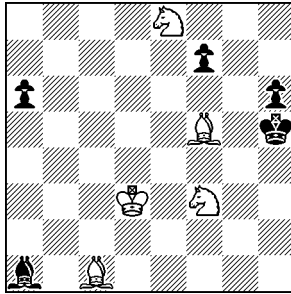
D
Theodor Siers
Deutsche Schachzeitung
1940

5#

8+5

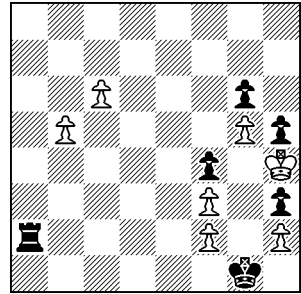
E
Adolf Kraemer
Hamburgischer
Correspondent 1924

4#

5+5

F
Jevgeni Kolesnikov
Rezvov JT 1992
erikoispalkinto

Tasapeli

7+6

sesti 1...Lg1 2.Ld4 f2, mutta jää Seeberger-siirtopakkoon jatkossa 3.Lf6 h5 4.Lh4. Tässäkään mustan idea ei määrää valkean alkupeliä (mikä ei tietenkään sano tehtävän laadusta mitään). E esittää saman ajatuksen: 1.Ld2 (2.Lc3) Lh8 2.Lc3 f6 3.La5 ? siirtopakko, mutta nyt valkean täytyy varautua,, 1.Le3? ei käy.

Niinpä katsoisin, että Jenever-teemalakin tekisi hyvää, jos mustan pienkorotus saataisiin korostumaan esitetyllä tavalla. En tiedä, onko tällaisia tehtäviä olemassa. Ensiajattelumalta voisi luulla, että homma on automaattisesti hoidettu, jos valkea korotus tapahtuu ensin, mutta katsottaessa F:n ratkaisua 1.c7 Tc2 2.b6 Kxh2 3.b7 Kg1 4.c8D Txc8 5.bxc8L h2 6.Lh3 nähdään, että valkean lähettikorotus tapahtui mustan daamikorotusta ennakoiden, ei lähettiä. (6...Kxf2 7.Lg2 Kg1 8.Lh3 h1L 9.Lg2 Kh2 10.Lh3 Lxf3 11.Lg2 Ld1 12.Lf3 jne.) Tässä toki peli jatkuu mielenkiintoisena 8...h1L:n jälkeen, mikä saa melkein unohtamaan toreettisen puutteen.

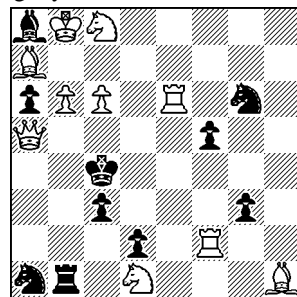
Kaikki edellä oleva koskee teoriassa myös tornikorotuksia, mutta välttämätön pattimotivaatio tekee ne hyvin epätodennäköisiksi.

Paha pähkinä 55

Sam Loydin ensipainos ratkaisukilpailussa? Voi heitä onnekkaita! / *Sam Loyd originals in a solving tourney? Those lucky people!*

Sam Loyd

Solving Ty Manhattan Chess Club 1893

#3

10+10

Ratkaisu / *Solution to Paha pähkinä 54:*

1.Lg7! 1.- ~/Rxe5/Txe5/Te6/Le6

2.e6+/Dg4/De8/Rb3/exd6+

Jos sinulla on oma suosikkipähkinäsi, niin lähetä se Neal Turnerille, ja suosikkisi voi päästä tälle palstalle. / *Do you have your own favourite "pähkinä" problem? Why not share it with us? Send it to Neal Turner and it may appear in this column.*

KAKSISIIRTOISEN SYNTY JA VARHAISKEHITYS

Tehtävät, joiden vaatimus on ”matti n siirrossa”, ovat eurooppalainen keksintö, joka kehittyi noin 1000–1200-lukujen välillä, jolloin ensimmäiset eurooppalaisten laatimat shakkitehtävät näkivät päivänvalon. Perinteisissä arabialaisissa mansubeissa, joista ensimmäiset ovat talentuneet meille asti n. vuodelta 840, vaatimus oli ”valkea (tai punainen) tai musta voittaa [tai tekee tasapelin]”, eli ne olivat tarkkaan ottaen peliä imitoivia loppusommitelmia, joissa jompikumpi puoli saavutti tukalassa asemassa voiton tai tasapelin. Siirtolukua ei annettu.

Eurooppalaisesta innovaatiosta oli kuitenkin vielä matkaa moderniin jaotteluun 2-, 3- ja monisiirtoisiin mattitehtäviin. Laadinta noudatteli 1800-luvun alkupuolelle – muutamia poikkeuksin – mansubien *henkeä*: alakynnessä oleva valkea sommitteli pakottavin siirroin voiton mustasta. Tätä innovaatiota säesti kovin usein jokin lisäehto: ”matti täsmälleen n siirrossa”, ”matti n siirrossa [esim.] sotilalla b2” olivat sieltä lievemmästä päästä. 2-siirtoisten

mattitehtävien laatiminen ei näillä reunaehdoilla ollut mielekäästä.

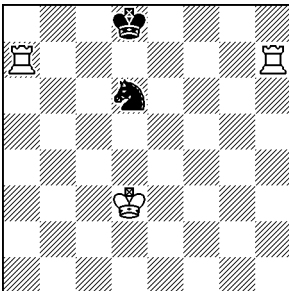
Milloin sitten 2-siirtoiset mattitehtävät alettiin mieltää omaksi lajikseen, jonka puitteissa oli mahdollista esittää tiiviisti ja rikkaasti omanlaisiaan taktisia ideoita? Vaikka mansubihenkinen ajattelu ei antanut 2#-tehtäville kovin paljon omaa elintilaa, varhaisia poikkeuksia on.

Varhaisia 2 siirron mattitehtäviä

Kuvio 1 lienee useimmille tuttu, ja se edustaakin 2#:n prototyyppiä. Mansubiajattelusta tehtävä poikkeaa selvästi: valkea on jo voittanut pelin, kyseessä on enää loppuratkaisun kesto. Tässä *epätäydellisessä vaihdelmatehtävässä* (Incomplete Block) valkean odotussiirrot 1.Ke2? ja 1.Kc2? kumoutuvat 1...Rf7!-ään. Niinpä symmetrian täydentävä **1.Thg7!** (sp) ratkaisee ja johtaa kahteen tai laskutavasta riippuen neljään mattiin: 1...Rb7[e8],Kc8 2.Ta8# ja 1...Rf7[c8],Ke8 2.Tg8#. Alkusiirto on hiljainen, materiaalia vain välttämä-

2. Tuntematon 1400-luvulta

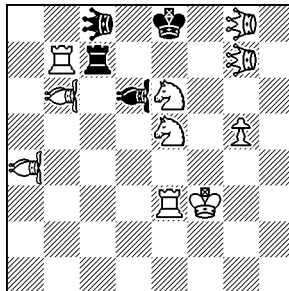
1. Bonus Socius Ms. n. v. 1300

2#

3+2

Lat. Piccolo-pergamenti Ms n:o 36

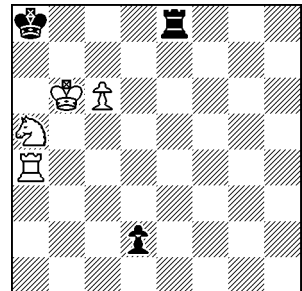

2#

10+4

3. Lucena

Arte de Axedrez 1497

2#

4+3

tön. Tehtävä on englantilaisen koulukunnan terminologian mukaan *tempo- tai odotusalkusiirotoinen* (Waiter).

Tehtävä **2** on silti huikea edistysaskel. Alfil (vAb6, vAa4, mAd6) liikkui hypäten 2 ruutua viistoon, eli vA:t suojaavat ruudut d8 ja c6. F eli fers liikkui yhden ruudun viistoon, eli vFg8 ja g7 suojaavat ruudut f7 ja f8, ja mFc8 voi liikkua b7:ään tai d7:ään. Mustalla on alkuasemašakki, mutta siihen on – ajan tavoista merkittävästi poiketen – *esipelimatti*: 1...Tf7+ 2.Fxf7#. Alkusiirto on *pakoruudun antava 1.Rd7!*, joka uhkaa sekä 2.Ref8# että 2.Rec5# – tehtävän ainoa selkeä miinus (tarpeettoman vsg5:n lisäksi). Uhrauksen vastaanottava 1...Kxd7 2.Rc5# – *epäsuora patteri* e-linjalla avautuu ja seuraa *kiinnitysmatti*. Puolustus 1...Tc3 sallii toisen epäsuoran patterin avauksen 2.Rf6#. Muunnelmat 1...Fxd7,Txd7 2.R[x]c7# osoittautuvat tukinnoiksi, nyt *suorin patterimatein*. On vielä huomattava alkuaseman *puolipatteri*.

Olisi mukava sanoa, että tästä se kehitys lähti käyntiin, mutta toisin kävi. Kun D ja L (eli arabialaiset fers ja alfil) saivat 1400-luvun lopulla nykyiset liikkumistansa, on jollain tavalla ymmärrettävää, että niukka shakillinen kiinnostus keskityi nyt näiden nappuloiden vaikutukseen pelaamiselle, ennen muuta avaus- ja loppupeliteorialle. 1500–1700-luvut olivatkin ns. italialaisten lopputehtäväkoulukuntien kulta-aikaa, ja tuon ajan shakkikirjallisuus uhrasi runsaasti tilaa myös avauksien analysointiin.

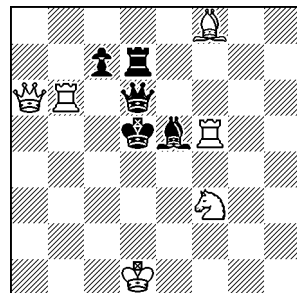
Pari poikkeusta on taas. Tehtävä **3** esittää hämmästyttävän modernia tematiikkaa. Vaikka 1...Tb8+:ään on esipelimatti 2.Rb7#, niin pakoruudun ryövävä alkusiirto **1.c7!** *shakkialtistuksesta* huolimatta ei ole ihanteellinen. Nyt uhkaa 2.Rb7,Rc6.Rc4,Rb3#. *Ristishakit* 1...Tb8+ 2.Rb7# ja 1...Te6+ 2.Rc6# sekä korotus 1...d1D 2.Rb3# pakottavat uhistä kolme vuoron perään. *Täyspuolustus* 1...Te5

2.c8D# sopii teemaan, mutta on harmi, että 2.Rc4#:ää ei dualittomasti pakota mikään puolustus. Korjaus -msd2, +mLb1 ja 1...Ld3 2.Rc4# (1...Lc2 2.Rb3#), ja niinpä meillä olisi virheetön Burkhardt-Fleck täyspuolustuksin. Silti melkoinen pioneerityö, joka näyttää saaneen seuraajia vasta 1880-luvulla (muun muassa Benjamin G. Laws)! Tämäkin on siinä mielessä aito määrittäminen tehtävä, että valkea voittaisi myös siirrolla 1.Td4 – silloisellakin loppupelitaldolla (T+R+s vs. T). Sivuhuomautuksena voi mainita, että 1...Te5:n jälkeen ei seuraa dualistisesti 2.c8T?, sillä vain korotus D:ksi oli tuohon aikaan luvallinen, ainakin jos laudalla ei jo ollut toista daamia.

Notkahduksesta varovaiseen alkuun

Arabialaisissa mansubeissa kiinnityksiä esiintyi harvoin, sillä ainoa kiinnitykseen kykenevä nappula oli torni. Daamin ja lähetin uudet liikkeet avasivat tässä(kin) suhteessa aivan uuden maailman. Tehtävässä **4** tästä uudesta taktiikasta on revitty irti lähes kaikki hyöty, mansubi-tyylillä tosin: **1.Dd3+!** Kc5 2.Dd4# (1...Ke6 2.Rg5#). Nyt kun katson tätä varhaista yritystä vähän suopeammin silmin, huomaan, että laatija on ehkä tarkoituksella sijoittanut vK:n d1:een, sillä mattiasemassa myös vD on kiinnittynyt! Joka tapauksessa kaksois-

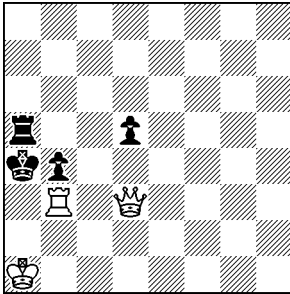
4. Firenzen Bonus Socius 1500-luvun alkupuolisko

2#

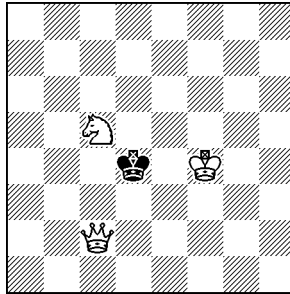
6+5

5. August d'Orville
1&5. *Problèmes d'Échecs*
1842

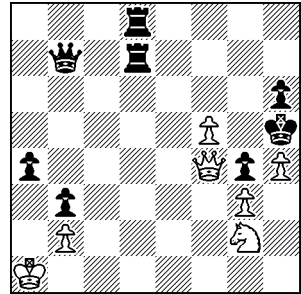
2# [b: -msd5, +mRc5] 3+3

6. Paul Loquin
Le Palamède 1843

2# 3+1

7. Julius Brede
*Almanach für Freunde
vom Schachspiel* 1844

2# 7+8

kiinnitys oli jo saavutus, sillä kolmois-kiinnitystä ei 2#:ssä esiintynyt ennen kuin 350 vuotta myöhemmin (Jesse Graves, *Chess World* 1866).

Sama edistysvauhti pätee 2#-laadintaan yleensäkin. 1600-luvulta on vaikea löytää muuta kuin ehtotehtäviä, 1700-luvulla Giambattista Lolli (1698–1769) loi pari shakkialkuista 2#-tehtävää, Domenico Ponziani (1719–1796) ja Ercole del Rio (1723–1802) taloudellisia mutta pitempiä tehtäviä, Philipp Stamma (1715–1770) oli mansubimiehiä, Joseph Dollingerilta on vuodelta 1806 pari 2#:a, joissa esiintyy jopa R-korotus, mutta shakkaavalla alkusiirroilla ja upseerin lyönnillä joko alku- tai mattisiirroissa. On valittaan todettava, että kuluneiden yli 300 vuoden ajalta on olemassa tuskin yhtään 2#-tehtävää, joka ylittäisi parhaiden keskiaikaisten luomusten rinnalle.

Aikakausi alkoi kyllä tuottaa laatijoita, joilla oli ideoita ja näkemystä: Julius Mendheim (s. 1788), Horation Bolton (s. 1793), William Bone (s.1810) ja Adolf Andersen (s.1818), mutta vaikka heidänkin tehtävänsä olivat jo edeltäjiä ja useimpia aikalaisia taloudellisempia niin materiaalin kuin siirtoluvun suhteen, kenestäkään heistä ei vielä ollut ollut tarttumaan 2#-valttiin.

Auguste d'Orville (s. 1808) vei keveyden sitten huippuunsa, usein tosin panos-

taen mattikuviin muun sisällön kustannuksella. Tehtävä 5 on hybridi, sillä arvattavasti d'Orville ei itse sitä julkaissut kaksoisena. ”A-muoto” on moitteeton: **1.Tb2!** (2.Ta2#) b3 2.Dxb3#. B-muotokin sikäli, että ratkaisu on erilainen: **1.Ta3+!** bxa3 2.Dc4# - eli *täysmuutos*: mustan puolustukset ja valkean matit muuttuvat, mutta miksi ihmeessä ei mRc5 ole msc5? Houkutus 1.Tb2? kumoutuisi siirtoon 1...c4!, kun se nyt kumoutuu kolmeen siirtoon. d'Orvillen muut 2#-tehtävät ovat joko yksimuunnelmaisia, shakkialkusiirtoisia, sivuratkaisullisia tai dualistisia.

Paul Loquinin 6 on sekin yksimuunnelmainen, mutta siinä voi katsoa olevan houkutuksessa *obstruktio* (1.Re4? Kd5! 2.De4??), jonka alkusiirto **1.Rb7!** (sp) välttää.

Julius Brede on saanut nimensä tehtävämateriaaliin mm. tehtävän 7 ansiosta, joka esittää Breden ruudunraivausta: vD raivaa ruudun vR:lle. **1.Dd6!** on kyllä alkusiirtona karmea, sillä sille ei oikein ole vaihtoehtoa. Paitsi että se uhkaa kahta mattia (2.Rf4,Dg6#), se torjuu uhanneen alkuasemashakin 1...Td1+. Nykylaatija tekisi ainakin seuraavat temput: -mDb7, -msb3, -msa4, mTd7→a6, mTd8→a7 ja vKa1→h2. Breden ideaa on myöhemmin hyödynnetty ennen muuta 3#-alueella, ja

häneltä itseltäänkin löytyy 4#-tulkinta, jossa on kuitenkin samat puutteet.

Uutta alkaa kehittyä

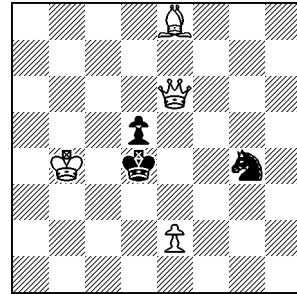
Enpä tiedä, arvasiko italialainen muusikko Rosario Aspa, millaista edistysaskelta hänen tehtävänsä **8** edusti. Alkusiirto **1.Lg6!** luo siirtopakon. MR:n yhden tekevää siirtoa 1...R~ seuraa 2.e3#. *Jatkettua puolustusta* 1...Re3 taas 2.Df6#. Siirto 1...Re5 torjuu molemmat, mutta sallii 2.Db6#:n. Tässä kohtaa täytyy nöyrästi myöntää, etten tiedä, onko tässä kaksi toisen asteen puolustusta vai yksi toisen ja yksi kolmannen asteen. Joka tapauksessa erikoinen sattuma, että Lovedayn intialainen ilmestyi samana vuonna. Informaatio ei tuohon aikaan kulkenut kovin nopsaan, joten Aspan tehtävä lienee saanut seuraajia vasta vajaa vuosikymmen myöhemmin. Vielä voisi mainita, että syrjäisen vL:n lähtöruutuina joko f7 tai a2 (1.Lb1!) olisivat parempia.

Täytyy muuten tässä(kin) kohtaa toivoa, että tehtävän julkaisutiedot pitävät paikkansa, sillä elämäkertatietojen mukaan Aspa olisi tehtävän julkaistessaan ollut 18-vuotias. Toisaalta voi olla niinkin, että vuonna 1845 tehtävälle ei ollut vielä kypsä arvostamaan sinänsä simppelien keinoin aikaan saatua jatkettua puolustusta laatijan iästä riippumatta.

Siirtoluku supistuu

Kohtz ja Kockelkorn teoksessa *Das Indische Problem* lukevat Lovedayn ”Intialaisen tehtävän” yhdeksi suureksi ansioksi sen, että laatijat eivät enää pyrkineet lisäämään tehtävän vaikeutta kasvattamalla siirtolukua vaan pikemmin panostamalla pelin syvyyteen. Tämä alkaakin näkyä hyvin pian vuoden 1845 jälkeen, ja muutoksella oli tietysti suuri vaikutus 2#-laadintaan niin, että ko. tehtävyyppiä yleensä alkoi esiintyä. Vaikeutta arvostettiin,

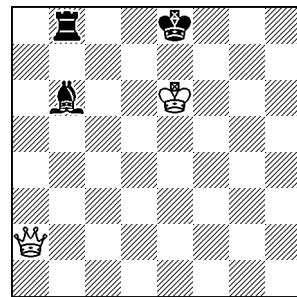
8. Rosario Aspa *Illustrated London News* 1845

2#

4+3

9. Josef Kling *Chess Euclid* 1849

2#

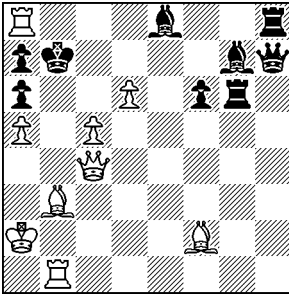
2+3

mutta 2#:kin tarjoamia mahdollisuuksia tässä suhteessa alettiin tutkia. d'Orville, Loquin ja Brede (ja Aspa) olivat saamassa seuraajia.

Jacob (Josef) Klingin nimellä kulkee eräs puolustusidea, mutta eniten hän on saanut nimeä loppupeliteoreetikona ja lopputehtävien laatijana. Silti hän oli myös merkittävä 2#-laatija, mistä **9** *temaattisine houkutuksineen* on varhainen esimerkki: 1.Db2? (2.Dh8#) Ld4[c5] 2.Dxb8#, mutta 1...Kd8! 1.Dh2! Ld4,Kd8/Kf8 2.Dxb8/Dh8#. *Skakbladetissa* 1898 ruotsalainen Erik G. Schultz julkaisi kevyemmän version -Tb8, mLb6→a5 vDa2→c2 (2+2), joka onkin onnistunut (1.Db2? Lb4! 1.Dh2!).

Walter Grimshaw on tuttu katkokyydityksestään, mutta **10** esittää myös uutta: *ennakko-*

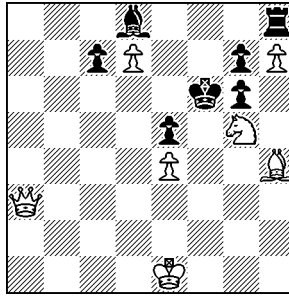
10. Walter Grimshaw
Illustrated London News
1853

2#

9+9

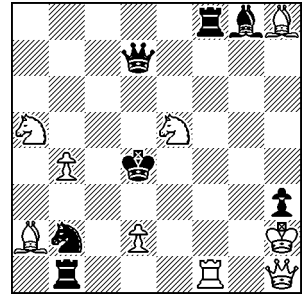
11. Laigle
Schachzeitung 1853

2#

7+7

12. Alfred Kempe
Chess Player 1853

2#

9+7

kiinnitys ja urausalkusiirto: 1.Dg8!
(2.Ld5#) 1...Kxa8 2.Ld5#, 1...Kc6 2.La4#.
Tässä vaiheessa muuten alkaa syntyä ensimmäisiä varsinaisia muunnelma-2#-tehtäviä – tai ensimmäisiä sitten 1400-luvun. Samalla parhaat tehtävät alkavat muuttua yhä selvemmin yhtenäisen pelin suuntaan. 1850-luku onkin käännekohta 2#-laadinnassa.

Edellä mainitusta kehityskulusta on hyvä esimerkki **11**, jossa on jo varhaisia kaikuja englantilaisesta koulukunnasta. Epätäydellinen vaihdelmatehtävä alkaa odotussiirolla **1.Dc5!** (sp.) Teemaksi WinChloe antaa "Chasse", jonka Udo DeGENER määrittelee: "Sama musta nappula siirtyy muunnelmissa vähintään kolmelle eri ruudulle, jossa se mattisiirossa lyödään". Hyvin yksinkertainen taktiikka siis, jota täydentää pari sivumuunnelmaa: 1...Te8 2.dxe8R#, 1...Tg8 2.hxg8R#, 1...Txb7[f8] 2.D[x]f8#, 1...Le7 2.Df2#, 1...c6 2.Dd6#. Tehtävässä on yksi *matinmuutos* esipeliin (tai houkutuksiin 1.K~? c5!) nähden: 1...Le7 2.Df3#. Asu olisi siistittävässä: -vLh4, vKe1→g4, jolloin houkutukset poistuisivat, mutta esipeli jäisi. Voi olla, että tehtävä esittää ensi kertaa *kaksi* R-korotusmattia.

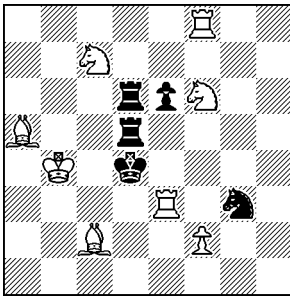
Alfred Kempe

Uusi varteenotettava nimi nousee esiin kahden seuraavan tehtävän myötä. Tehtävä **12** esittää ehkä ensimmäisenä *suoran Nowotny-katkon* (siis ilman kriittistä kyyditystä) teemanmukaisiin kaksoisuhkauksiin: **1.Lf7!** (2.Tf4,Rb3#) 1...Lxf7 2.Tf4#, 1...Txf7 2.Rb3#, 1...Rd3 2.Rec6#, 1...Dxf7 2.Rac6#, 1...Dd5 2.Dxd5#. Harmittava puute on tietysti alkuasemashakki 1...Tf2+, ja nykymaun mukaiseksi tehtävän olisi saanut pikku muutoksin: vDh1→g2 ja vLa2→b3. Totta kyllä, vD on suissa, mutta olisiko se kuitenkin pienempi paha kuin 1...Tf2+? Sitä paitsi tämänkin puutteen saisi helposti pois.

Alfred Kempen "kynästä" on lähtöisin seuraavakin uraa uurtava luomus **13: 1.Td8!** (sp) 1...T6d~ 2.Rxe6#, 1...T~6 2.Rb5#, 1...Tb6+ 2.Lxb6#, 1...T5~ 2.Rxe6#, 1...Tb5+ 2.Rxb5#, 1...Te5 2.Td3#. *Puolikiinnitys ja kahden nappulan jatkettu puolustus*. Silti typistäisin toista jatkettua puolustusta lisäämällä msb5:een, sillä taaskaan alkuasemashakki 1...Tb6+ ei miellytä.

Tosin itse Samuel Loydilla oli matittomia alkuasemashakkeja, jopa 2#-tehtävissä ilman että hän olisi niitä myöhemmin kukaan kritisoinut. Sellaista en kuitenkaan häneltä kelpuuta mukaan, sillä 1850-luvun jäl-

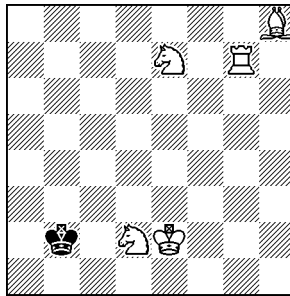
13. Alfred Kempe
Cassell's Illustrated
Family Paper 1855

2#

8+5

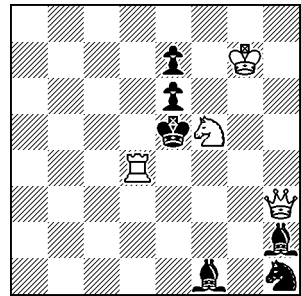
14. J. Scholz
Illustriertes Familien-
Journal 1858

2#

5+1

15. Samuel Loyd
Frank Leslie's Illustrated
Newspaper 21.8.1858

2#

4+6

kipuolelta häneltä on liuta muita 2#-tehtäviä, jotka veivät lajia eteenpäin.

Zagoruikoa 1850-luvulta!

Ennen sitä on kuitenkin syytä pysähtyä ihmettelemään kurioositeettia 14, jonka koko ratkaisu menee seuraavasti: 1.Tg8+? Ka2/Kc~ 2.Ta8/Tc8#, 1...Ka3!; 1.Tg6+? Ka2/Kc~ 2.Ta6/Tc6#, 1...Ka3!; 1.Tg5+? Ka2/Kc~ 2.Ta5/Tc5#, 1...Ka3!; 1.Tg4+? Ka2/Kc~ 2.Ta4/Tc4#, 1...Ka3!; **1.Rd5!** (sp) 1...Ka2/Kc~ 2.Ta7/Tc7#. Pakoruudun ryöväviä [shakkaus]alkusiirtoja, *rinnakkaismatit*, toistuva kumous, mutta laatija on tietoisesti pyrkinyt esittämään 5-kertaisen *matinmuutoskoneiston*, nykyjargonilla *5x2-zagoruikon*. Seuraajia tämä tehtävätyyppi sai vasta 1930-luvulla. Englantilaiset vaihdelmatehtävät ovat oma erillinen lukunsa.

Samuel Loyd

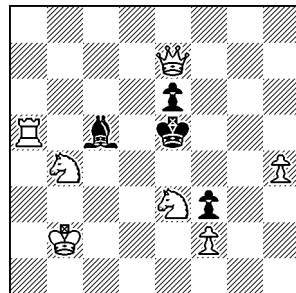
Loydin 15 on hänelle hyvin tyypillinen tehtävä, joka tässä vaiheessa edusti vielä uutta: patterinmuodostava ja pakoruudun antava alkusiirto **1.Dh8!** (2.Kg6#), 1...exf5 2.Kf7#, 1...Kxf5 2.Dh5#.

Tehtävää 16 ei yleensä pidetä Loydin merkittävimpiin kuuluvana. Alkusiirto

1.Dh7! (sp) antaa kaksi ja ottaa yhden pakoruudun, ja muunnelmisto tarjoaa sievän *K-tähden*: 1...Kd6 2.Rc4#, 1...Kd4 2.Rc6#, 1...Kf6 2.Rg4# ja 1...Kf4 2.Rd3#. 5. rivin puhtaasti teknisen kiinnityksen tarkoitus näyttää olevan ruudun c5 ottaminen mK:lta. Josef Klingiltä lienee ensimmäinen K-tähti vuodelta 1849, mutta shakkaavin alkusiirtoin, ja Robert B. Wormaldilta toinen (*The Illustrated London News* 1852), jossa alkusiirtonappula on suissa.

Tehtävä 17 on ensimmäinen *naamiodun puolikiinnityksen* esittävä tehtävä, jonka jälkipolvet ovat ristineet "Loydin puolikiinnitykseksi", eikä siinä mitään. Laatija on halunnut herkutella pitkällä al-

16. Samuel Loyd
American Union X 1858

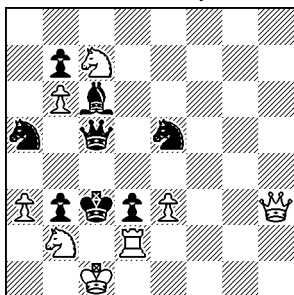

2#

7+4

17. Samuel Loyd

137. *Chess Monthly* II 1859

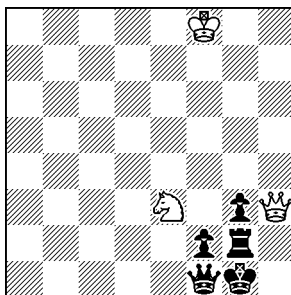

2#

8+8

18. Samuel Loyd

6. *The Gambit* 22.10.1859

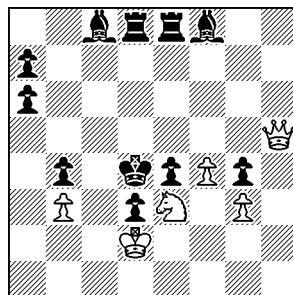

2#

3+5

19. Samuel Loyd

v. *Boston Gazette* 1859

2#

6+11

kusiirrolla **1.Dc8!** (sp), mutta alkusiirtonapulaksi olisi kyllä kelvannut 8. riviltä (esim. f8:sta) lähtevä tornikin. Muunnelmissa 1...Dxa3,Dd5,Dxb6,L...a4 2.R[x]d5#, 1...Dxe3,Db5, Dd6,L...e4 2.R[x]b5 on harmittomia orgaanisia duaaleja; sivumuunnelmat 1...R,Dc4 2.Rd1# ja 1...Re~ 2.Txd3#.

Saksalainen Heinrich F. L. Meyer julkaisi v. 1864 ainakin kaksi tehtävää naimoiuin puolikiinnityksin, ja muita muiden laatimia töitä, jotka olivat elegantimpia kuin Loydin pioneerityö, seurasi pian perässä.

Myöskään tehtävää **18** ei kauheasti arvosteta, mutta siinä esiintyy tietoisesti laadittu *valinta-alkusiirto*: 1.Kg8[f7]? Db3+, 1.Kg7? Da1+!, 1.Ke8? Da4+!, ja ratkaisu **1.Ke7!** (sp), 1...D~ 2.Dxg2#, 1...Th2 2.Dxf1#. Tässäkin esiintyy tekijän tavaramerkki, pitkät D-siirrot, tällä kertaa kumouksina. Valkean alkusiirtoa voisi pitää vähän nenäkkäänä, tuleehan vK siinä lähemmäksi mD:a, minkä otaksun olleen Loydin tarkoituskin.

Loydin tunnetuin tehtävä **19** esittää *Grimshaw-katkot* tuplana, eli kuuluisat *urkupillit*, joka olikin yksi 1850-luvun merkittävimpiä 2#-tehtäviä, tosin alun perin (*Chess Monthly* 1857) 3-siirtoinen (asema kaksi riviä oikealle, vDh5, +vTd6, +mse5; 1.Td4+ exd4 2.Dc5.). Ensimmäinen 2#-versio ilmestyi *Boston Gazette* -lehdessä,

mutta ainakin teoksessa *Sam Loyd and His Chess Problems* (1913) se on annettu ilman vsg3:ta ja msg4:ää, jolloin tehtävä on ratkaisuton (1.Da5 Lg4[h3]!). En tiedä, kuka tehtävän on lopulta korjannut ja koska, mutta Josef Breuerin mukaan korjatun kiinnityksen muotoon olisi vielä ollut lisättävä msa7 suurduaalin 1...Te7 2.Db6,Dxb4# poistamiseksi. Kuvion muotoon on ratkaisu tietysti 1.Da5! (sp), 1...Le7,Le6 2.De5#, 1...Ld7,Ld6 2.Dd5#, 1...Te7,Td6 2.Dxb4#, 1...Te6,Td7 2.Rf5#, lisämuunnelmana 1...Lc5 2.Da1#.

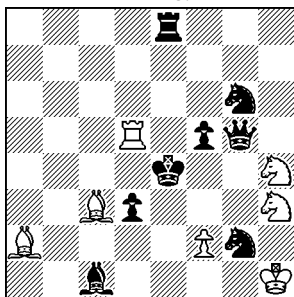
Loyd itse kritisoi ankarasti alkuperäistä 3-siirtoista muotoaan, joka ei lisännyt tehtävään mitään oleellista, alkusiirto vain ”tuntuvasti pilasi” sitä. 1860-luvun alkupuolella Loyd ei juuri näytä kartuttaneen 2#-tuotantoaan, joten näytämö oli jonkin aikaa vapaa muiden esitellään osaamistaan.

1860-luvun alkupuolisko

Loydin maanmiehen ja aikalaisen **20** oli parannus harvoin edeltäjiinsä nähden siinä suhteessa, että se vei *veräjätematikan* askelen pitemmälle, eikä juuri hämärtänyt sitä muulla pelillä. **1.De4!** (sp), 1...f4 2.Dg6#, 1...fxe4 2.Tf6#, 1...d4 2.Dc6#, 1...c3 2.Db4#, ja vielä muunnelmaa 1...dxe4 2.Td2# voi pitää puolittain temaattisena.

24. John Brown of Bridport
Chess Strategy 1865

2#

7+8

sen vastamuoto: valkea voi mattisiirrollaan katkaista oman nappulan linjan mK:n pakoruutuun, jonka musta on juuri tukkinut. Muut muunnelmat: 1...[R]f4 2.Rxg5#, 1...Re3 2.f3#, 1...Re7 2.Te6#.

Siirrot f4:ään eivät ole puhtaita katkoja tai edes katkoja ylipäänsä, sillä koska mDg5 voisi olla myös mT, mLc1 on tarpeeton (shakkia Dc1+ ei tarvitse torjua). Olen kuitenkin valinnut tämän tehtävän koosteeni päätteeksi, sillä yhdistelmä A2+B2 saattoi olla aikanaan uusi, eikä tehtävässä ole muita muodollisia puutteita kuin mainitsemani.

Brown of Bridport kuoli vain 36 vuoden iässä 17.11.1863, joten viimeinen tehtävä on julkaistu postuumisti. Ei tarvitse olla selvänäkijä väittääkseen, että Brownilla olisi ollut vielä sanansa sanottavana 2#-tehtävän kehityksessä.

Julkaisutoiminta 1860-luvulla

Brownin kokoelman lisäksi ilmestyi vuonna 1866 Frank Healeyn omien tehtävien kokoelma *Chess Problems*, joka osoitti Healeynkin hallitsevan myös 2#-laadinnan. Amerikkalaista tarjontaa edusti vuonna 1868 ilmestynyt monumentaalinen *American Chess-Nuts*, jossa oli yli 300 2#-tehtävää, niistä pieni osa ensipainoksia ja monet – vastoin julkaisijoiden alkuperäis-

tä lupausta – ilman alkuperäistä lähettä.

Mikä vielä merkittävämpää, 1860-luvulla laatijat saivat käyttöönsä yhä uusia julkaisufoorumeja, ja tieto muiden töistä alkoi levitä nopeammin. Uusista shakkilehdistä on syytä mainita venäläinen *Shahmatnyj listok* (1859–1863) ja eritoten ranskalainen *La Stratègie* (1867). Saksalaisten [*Deutsche*] *Schachzeitung* oli ilmestynyt vuodesta 1846, hollantilaisten *Sissa* vuodesta 1847, englantilaisten *Chess Player's Chronicle* jo vuodesta 1841 jatkaen edelleen ilmestymistään nimeään vaihdellen, ranskalaisilla oli *La Régence* (vuodesta 1849) ja sen perillinen *La Nouvelle Régence* (1861). Pohjoisamerikkalainen *The Chess Monthly* (1857–61) ei saanut nopeasti seuraajia, mutta sen sijaan Yhdysvalloissa julkaistujen shakkipalstojen määrä kasvoi huikeasti juuri 1860-luvulla. Kaikki nämä vanhat ja uudet lehdet antoivat palstatilaa myös shakkitehtäville.

Loppupäätelmä

Muita lehtiä ja shakkipalstoja syttyi ja sammui, kysehän oli yleensä ennen muuta taloudesta ja yksittäisten ”intomielisten” jaksamisesta, mutta trendi oli selvä: shakkitehtävät ja -palstat olivat tulleet jäädäkseen, löytäneet yleisönsä sekä yhä uusia ja osaavampia tehtävien tekijöitä. Samalla kahden siirron mattitehtävät olivat löytämässä identiteettiään muiden mattitehtävälajien joukossa.

Kuka keksi kaksisiirtoisen? Vaatimaton katsaukseni sisältää historian hämäristä kaivamani vajaan puolen tusinaa tehtävää, joista jotkut eivät häpeä tänäkään päivänä, mutta eivät kuitenkaan synnyttäneet mitään historiallista jatkumoa. Aspan yksittäinen tähdenlento, Klingin tuotanto, Kempen kaksi tietyn varauksin hyvin modernia luomusta loivat pohjaa. Loyd oli innovatiivinen oman tiensä kulkija myös 2#-laatijana, samoin tyyllitauri Brown of Bridport. Lukija päätelköön ja päätäkköön todistusaineiston pohjalta.

Lähteet:

Breuer, Josef: *Beispiele zur Ideengeschichte des Schachspiels*. Die Schwalbe: Düsseldorf 1982.

Dashkovsky, V, Krizhanovsky, V, Kuzhaje, G & Pypa, V: *Antologija miniatjury XIX vek. Ortodoksal'nye zadatshi*. Ellada: Tsherkassy 1994.

Degener, Udo: *Von Ajec bis Zappas. Problemshach-Lexikon der Zweizüger-Themen*. Udo Degener-Verlag: Potsdam 2012. 2. korrigierte und erweiterte Auflage.

Kohtz, Johannes & Kockelkorn, Carl: *Das Indische Problem*. Eine Schachstudie. Nachdruck der Ausgabe Potsdam 1903. Edition Olms AG: Zürich 1982.

Litmanowicz, Wladyslaw & Gizycki, Jerzy: *Szachy od A do Z 2*: Sport i Turystyka: Warszawa 1987.

Velimirovic, Milan & Kovacevic, Marjan: *2345 Chess Problems. Anthology*. Chess Informant: Beograd 1997.

Velimirovic, Milan & Valtonen, Kari: *Encyclopedia of Chess Problems. Themes and Terms*. Chess Informant: Beograd 2012.

White, Alain C.: *Sam Loyd and His Chess Problems*. Leeds: 1913.

Painamattomat/on-line-lähteet:

PDB (Die Schwalbe)
WinChloe
yacpdb (Turevski)

Summary

The aim of this article is to introduce readers to the history of 2#s with help of the

first examples I have been able to trace down. The stipulation "mate in n moves" was a European innovation, while the Arabian mansubat did not stipulate the number of moves in which the win/draw was to be achieved.

The new stipulation was often accompanied by additional conditions, and the spirit of the mansuba-type composition dominated the scene all the way into the 19th century – with a few exceptions.

Problems 1–3 represent the best the medieval composing could offer in 2#-problems, while 4 is a mansuba-type composition with a checking key, but there are three pins in the mating position, since the wQ that gives the mate is pinned too. Nr 2 is clearly the best of these four, at least some 400 years ahead of its time.

The next over three centuries did not offer anything worth reproducing. Composers with some novel ideas concentrated on longer problems. Problems 5 to 7, each one falling short of the ideals of a decent two-mover, represent a transitional period. Nr 5, with the twin published as a separate problem, has strong black threats, Nr 6 has only one variation, with a reasonable try though, and 7 has strong black threats and a multi-purposed key.

Aspa's 8 with Black Correction is the first two-mover you might call modern. In Kling's 9 there is a good thematic try, and 10 shows an anticipatory pin with a clearance key. As Kohtz and Kockelkorn in Das Indische Problem pointed out, one of the major contributions of Loveday's "Indian Problem" was that the overall length of problems decreased. Now composers started to pay attention to the depth and intensity of play, instead of increasing difficulty with prolonged play. For two-mover it meant that spreading the content to variations (and possibly

to the tries) instead of merely to the key became important.

Some of the new traits can be seen in Nr 11, where there is changed play between set (or tries 1.K~? c5!) and solution 1...Be7 2.Qf3#, 1.Qc5! Be7 2.Qf2#. Strategy is simple, but may be the problem shows two promotions to S for the first time.

Alfred Kempe's 12 and 13 are surprisingly modern-looking compositions, both with an unprovided black check though. However, these are the last signs of the old school that still affected composing to a certain degree.

Nr 14 is a curiosity in this compilation, an early 5x2 Zagoruiko with obvious weaknesses, but it took another 70 to 80 years until the composers pursued to show anything similar.

Loyd's 15–19 show in some respects something completely new, and there might be other 2#s composed by him that could have been selected as well.

Nr 20 by another American took the ambush strategy on the new level without blurring it with unnecessary by-play. Brown of Bridport's 21 is a classic with its sacrificial key and four self-blocks – a very early representative of the English School before the school existed. Nr 22 shows check-provoking key in a more refined setting than Lucena almost 400 years earlier.

Yet another skilled American shows a stunning unpinning key yielding bR no less than 14 moves and offering White 6 added mates, four of them given by the royal battery. Finally, I selected nr 24 because it shows themes A2 and B2 in one problem with a good key of choice, despite the fact that bBc1 is unnecessary and bQg5 could be a Rook. Brown of Bridport's untimely death was certainly a loss in view of the development of the two-move chess problem.

Who invented the two-mover genre? I refuse to take a definite stand, but rest my case and let you, dear readers, decide.

Kari Valtonen

chessproblem.valtonen@gmail.com

Kutsu ST:n kevätpäiville

Yhdistyksen kevätpäivät pidetään 16.–17.3.2013 Kokemäellä Anttilan noutotilalla, Sonniantie 111, 32800 Kokemäki. Verkko-osoite on <http://www.anttilantila.fi/>

Paikka on yhdistelmä vanhaa ja uutta, vanhan maatilán modernisoitu päärakennus. Tilalta löytyy muun muassa Suomen pienin limonaditehdas. Osallistujien käytössä ovat kaikki päärakennuksen tilat (keittiö, sali ja kirjasto). Majoittuminen on myös päärakennuksessa.

Alustava aikataulu alkaa la 16.3. klo 12 tulokahveilla, sen jälkeen on monipuolista tehtävähakillista ohjelmaa: ratkaisuja ja laadintakilpailuja, laadintakilpailun tuomio, esitelmää ja keskustelua sunnuntaihin 17.3. klo 16 asti.

Tapahtuman hieman normaalia aikaisempi ajankohta selittyä sillä, että mukana on Suomen Turussa maaliskuun loppupäiviin asti oleva Hans Gruber, Saksan tehtävähdistyksen puheenjohtaja ja monipuolinen tehtäväniekka.

ST tukee taloudellisesti tapahtumaan osallistujia ja heidän maksettavakseen jää 35 EUR. Tämä sisältää majoittumisen, saunan, kaksi lämmintä ruokaa, aamiaisen ja kahdet kahvit.

Kuljetuksiin esimerkiksi Turusta, pk-seudulta ja muualtakin löytyy apua. Kokemäelle pääsee myös busseilla tai junilla.

Ei ole varmaa, ehtiikö tämä ilmoitus lehden mukana ajoissa lukijoille, mutta tapahtumasta on ilmoitettu sekä suoramarkkinoinnilla että yhdistyksen verkko- ja Facebook-sivuilla. Tervetuloa mukaan, jos vielä ehdit, ota yhteys puheenjohtajaan!

ENSIPAINOKSET – ORIGINALS

Tällä palstalla julkaistavat ensipainokset ottavat osaa lehden vuosikilpailuihin.

Laatijoita pyydetään lähettämään tehtäviään osastojen toimittajille: mattitehtävät Mikael Grönroosille, apumatit Terho Marlolle, itsematit Johan Beijelle, satushakki- ja retrotehtävät Hannu Sokalle, loputehtävät Pauli Perkonojalle.

Ratkaisut ja kommentit Terho Marlolle, Lehmustie 5a, 01360 Vantaa (terho.marlo@hotmail.com).

Suurissa mateissa (n#) ja itsemateissa (i#n) kuvion alla oleva **h** tarkoittaa temaatista houkutusta, **e** esipeliä (= jos musta olisi siirtovuorossa). Niitä ei tarvitse ilmoittaa ratkaisuisissa. Apumateissa vaihdelma ilmaistaan asteriskilla, esim. a#2*.

Originals published in this section are eligible for the informal tourneys of the magazine. Composers are requested to send their original compositions to the editors: direct mates to Mikael Grönroos; helpmates to Terho Marlo; selfmates to Johan Beije, faires and retros to Hannu Sokka, studies to Pauli Perkonoja. All solutions and comments should be sent to Terho Marlo, Lehmustie 5a, 01360 Vantaa, Finland (terho.marlo@hotmail.com).

*In direct mates (n#) and selfmates (i#n) **h** under the diagram means a thematic try, while **e** means setplay. You need not to give tries & setplays in your solutions. In helpmates setplay is indicated by an asterisk, e.g. a#2* (= helpmate in two with setplay).*

Piece abbreviations are: K = King, D = Queen, T = Rook, L = Bishop, R = Knight.

MATTITEHTÄVÄT – DIRECT MATES

Mikael Grönroos, Savenottotie 10 C 8, 65280 Vaasa (mikael.gronroos@fimnet.fi)
Tuomarit – *Judges*: 2# 2013–2014: NN, 3# 2012–2013: NN, n# 2012–2013: NN

Tällä kertaa on tarjolla vain yksi yhteistehtävä, joka edustaa erikoista tehtävälajia eli ns. mattinvähennystehtäviä. Siinä valkea uhkaa alkusiirrollaan useita matteja niin, että jokainen mustan siirto torjuu eri määrän uhkauksia lähtien siirrosta, joka ei torju yhtään uhkaa, päättyen siirtoon, joka torjuu kaikki uhat ja tuo esiin uuden matin. Tämä laadintaperiaate ei liene kaikkien mieleen!

Tässä tehtävässä on kahdeksan uhkaa. Erityisenä arvona on, että torjuntakuviot rakentuu systemaattisesti niin, että uusi torjunta tulee aiempien jatkeeksi. Sellaisena se saattaa olla ennätyksellinen. Epäsysteemäällä periaatteella on tehty 12-kertainen esitys. Systemaattisissa toteutuksissa on mielestäni kuitenkin enemmän esteettistä arvoa.

MATTITEHTÄVÄENSIPAINOSTEN RATKAISUT TN 4-5/2012

3894. Janevski 1.Dc3?[2.Rd3#(A)] Dh7! 1.- Te3(a) 2.Dd4#, 1.Rxd5?(B)[2.Da3#(C)] Le3! 1.- Te3(a) 2.Dd6# 1.- Dxc3 2.Le7#, 1.Da3!(C)[2.Rxd5#(B)] 1.- Te3(a) 2.Rd3#(A) 1.- Dg3 2.Le7# 1.- c3 2.Dxc3#.

3895. Tompuri 1.Db4? Kc2 2.d3+ Kd1 3.Db1# 2.- Kc1! 1.Df4? Kc2 2.d3+ Kd1

3.Dd2# 2.- Kb1! 1.Dg4? Kc2 2.d3+ Kb1 3.Dd1# 2.- Kc1! 1.Dh4! (~) 1.- Kc2 2.d3+ Kb3/Kxc3/Kxd3/K~1 3.Db4/Dc4/Dd4/Dh1#. 3895-3896 Kaksi upeaa kolmisiirroista. Itsenäisyyspäivän kunniaksi voisi sanoa Kaarnan sanoin: "Tuosta yli niin että heilahtaa". Piiskatykki ampuu ja kaksi sotilasta on kaatumisuhan

alla. Jos kuningas nousee kolmannelle riville, tulee kolme toistomattia. Alariviltä tulee mallimatti, joka määrää alkusiirron. Noista houkutusista en tiedä mutta ainakin 1.Tf1? Ke2? 2.Dc2 Kxf1 3.Dd1 mallimatti. (Harri Hurme)

3896. Tompuri Erehdyksessä sama tehtävä kuin 3860 TN 3/2013. Pahoitteluni. 3896:n toisessa muunnelmassa kaksi mallimattia, toisessa taloudellinen matti ja puhdas matti. (HHu)

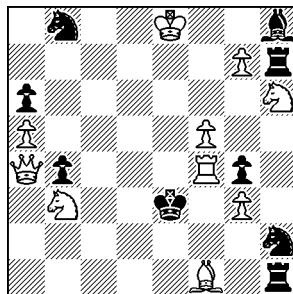
3897. Valtonen 1.Txd7? (2.Tb7) Le8! 2.Tb7 Lb5, 1.Te5? (2.Tb5) d5! 1.Te3? Lh5! 2.Td3 Lxe2, 1.Tg7! (~) 1.- d~ 2.Tb7 ~ 3.Ld2# 1.- Lh5 2.Tg1 ~ /Lxe2 3.Kf2/Kxe2# 1.- Kb1 2.Kd2! d~/L~ 3.Tb7/Tg1#. Mustan väijytys houkutuksessa ja valkean ratkaisussa. Kaksintaistelu b-linjasta ja 1. rivistä.

3898. Pitkänen 1.Df2 Lxc2 2.Dxc2 g3 3.c4

g4 4.c5 g5 5.Dc4+ Kb1 6.Kg1 a2 7.Kf1 a3 8. Dd3+ Kc1 9.Ke2 b1R 10.Dd1+ Kb2 11.Kd3 12.Dc2#. (1.Dxa4?...7.Kf1??) Good try. (RL)

3973.

Kari Valtonen & Mikael Grönroos
Tampere/Vaasa

2#

10+9

LOPPUTEHTÄVÄT – STUDIES

Pauli Perkonoja Parolanpolku 12 B 20, 20360 Turku email: kurka@saunalahti.fi
Tuomari – Judge: 2011-2013 **Michal Hlinka**

Tällä kertaa on tarjolla 4 tehtävää. Norjalaisen shakkimestarin esityksessä luontevan alkupelin jälkeen päädytään sotilasloppupeliin. Siinä valkea kuningas näyttää lähtevän aivan väärään suuntaan, mutta juuri se kikka yllättää mustan. Mattitehtävämäisessä saksalais-tehtävässä vain tehokas hydrauliiikkajousitus pitää valkean (oikealla) tiellä. Kahdessa viimeisessä tulee selvästi esille 6-nappulaisten asemien tietokoneanalyysi.

Akobian ja Garcian yhteistuotteessa valkea pelastuu, koska lähettillä on juuri riittävästi tilaa viistolinjalla b1-h7. Mazur esittää lähinnä analyysin: kaikki kaikessa on valkean 3. siirto. Jatkossa D-loppupeli on puhdasta tietokonehommaa – ihmisymmärrys tuskin pystyisi tätä oikein pelaamaan.

LOPPUTEHTÄVÄENSIPAINOSTEN RATKAISUT TN 4-5/2012

3899. Valtonen 1.Kc7 i) Ta8 2.Kb7 Td8 ii) 3.Kc7 Le7 4.Rd7 iii) Ta8 5.Re5+ iv) Ke4 6.Rg6 Lb4 v) 7.Kb7 Td8 8.Kc7 La5+ 9.Kc6 vi) Lb4 10.Kc7 Ta8 11.Kb7 Td8 12.Kc7 La5+ 13.Kc6 = asemallinen tasapeli.

i) Ei 1.Rd7? Lb4! 2.Kc7 Ta8 3.Re5+ Ke4 4.Rg6 Kf5 5.Kb7 Td8 6.Kc7 La5+ ja 7.- Kxg6 ja valkea häviää tempon ja pelin.

ii) 2.-Ta5 3.Re6 Tf5 4.Rd4+ =

iii) uhkaa 5.f8D; jos 4.-Th8 niin 5.Re5+ K-6.Rg6 =

iv) Väärin on 5.Kb7? Th8! 6.Re5+ Ke4 7.Rg6 Th7 8.Rxe7 Txf7 voittaen.

v) Tekstisiirto mahdollistaa pääsyn viistolinjalle a3-f8. Vaihtoehto 6.-Lc5 johtaa toisenlaiseen tasapeliin, jossa valkean h-sotilaskin tulee näytteleämään tärkeää osaa: 7.Kb7! Td8 8.Kc7 Ta8 9.Kb7 Ta7+ 10.Kc6 Txf7 11.Kxc5 ja esim. 11.-Kf5 12.Rh4+ Ke5 13.Rg6+ Ke6 14.h4! Kf5 15.h5 =

vi) 9.Kb7? Td7+ 10.Ka6 Txf7 11.Kxa5 Kf5

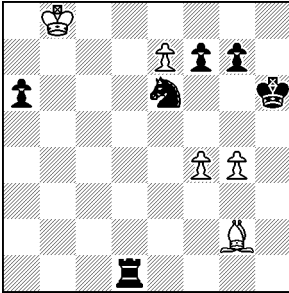
12.Rh4+ Kg5 13.Rg2 Te7 14.h4+ Kg4 ja musta voittaa, koska vK on liian kaukana.

3900. Arestov 1.Tc1 i) a3 2.Kc3 ii) Txc2+ 3.Txc2 b2! 4.Txb2 a2 5.Rc6! a1D 6.Rd4+ Ka4 7.Rc2 Dc1 iii) 8.Ta2+ Kb5 9.Ta1 Dh6 10.Rd4#

i) 1.c6? Txc2+ 2.Kd3 a3 =

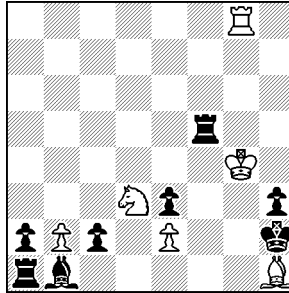
ii) 2.c6? a2 3.c7 Txc2+ 4.Txc2 a1D 5.Tc5+ Ka4 6.c8D Dd4+ 7.Ke2 De4+ 8.Kf2 b2 9.Dd7+ Ka3 10.Tc3+ Kxb4 11.Tc6 b1D 12.Tb6+ Kxa5 13.Txa6+ Kb4 14.Tb6+ Kc3= iii) 7.-Dh1 8.Ta2+ Kb5 9. Rd4#

3974.
Geir Sune
Tallaksen Östmoe
NOR

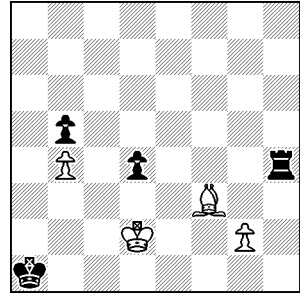
voitto(+) 5+6

3975.
Martin Minski
GER

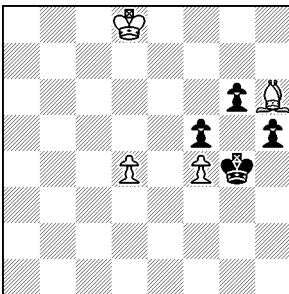
voitto(+) 6+8

3976.
Juri Akobia &
Mario Garcia
GEO/ARG

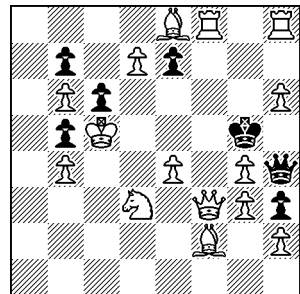
tasapeli(=) 4+4

3977.
Grzegorz Mazur
POL

voitto(+) 4+4

3978.
Jorma Pitkänen
Lahti

#3 15+7

ITSEMATIT – SELFMATES

Johan Beije, Korenbloemweg 83, NL-1338 XT, Almere, Nederland
(johan.beije@live.nl)

Tuomari – Judge: 2012-2013: **Diyan Kostadinov**

Only one problem this issue, but Jorma has done more than his best to entertain you with this one, so enjoy.

Tällä kerralla tarjolla on vain yksi tehtävä, mutta Jorma on tehnyt enemmän kuin parhaansa viihdyttäkseen sillä teit, joten nautikkaa!

Terho Marlo, Lehmustie 5a, 01360 Vantaa, Finland (terho.marlo@hotmail.com).

Tuomarit – Judges: a#2/h#2 2013–2014: NN, a#3/h#3 2012–2013: NN, a#n/h#n 2012–2013: NN

Vuoden 2013 avaa Nikolicin symmetrinen kan-
toraketti. Carfin asemassa raketti on käänty-
nyt, ja sb7 ei suinkaan ole avaruusromua vaan
ratkaisua horjuttava ”musta aukko”. Unton teh-
tävässä daamia tarvitaan... Parzuch tarjoaa
näppärän miniatyyrin, kaksi ratkaisua ja yksi
vaihdelma.

Lopuissakin on omat niksinsä. Pitkäsen lin-
noitustehtävässä symmetria-teema palaa. Hen-
ry on huomionut Satakunnan Tehtäväkerhon
merkkivuoden, ja tehtävässä on symbolisesti
T+s-materiaali, siirrot x nappulat $5 \times 10 = 50$.
Lopuksi tuttu teema, miellyttävä toteutus.

Vielä ehtii ihastella kevättaivaan tähtiä ja
kuuta, ja onhan siellä avaruudessa muutakin
liikkeellä, kuten äskettäin taas muistutettiin.
Iloista uutta vuotta!

*Zoran Nikolic opens this year 2013 with his
symmetrical space carrier. In the next pha-
se the course has changed, and Pb7 is no
space scrap but a “black hole” affecting
the solution. White Queen should be of use
in the next one, by Unto Heinonen. A nice
miniature by Parzuch, two solutions and
one set play.*

*Some trickery in the rest, too. In the
“castling problem” by Pitkänen the symme-
try-theme occurs again. Henry Tanner’s ded-
ication goes to Satakunnan Tehtäväkerho,
a local westcoast problem society, which
has turned 50. Last one has a familiar theme
with pleasant execution.*

*Don’t forget to look at the wonders of
the sky. Stars and moon, and some other
things up there...*

Joyful new year!

APUMATTIENSIPAINOSTEN RATKAISUT TN 4-5/2012

3835.e Jonsson 1.Tg7 Ld6 2.Te5 dxe5 3.Td7
Ld5#; 1.Tc5 Lc6 2.Thd5 exd5+ 3.Kd6 Lxc5#.

3901. Iwanow 1.La4 Lb7 2.Tb5 Rc6#; 1.La6
Rb3+ 2.Kb5 Lc6#. Toiset siirrot samoihin ruu-
tuihin kevytversiona (ratk.toim.)

3902. Iwanow 1.Kh4 Le7+ 2.Dg5 Th6#;
1.Kf5 Lg7 2.Dg6 Te5#. This is elegant, but the
solutions are quite different (UH) Very plea-
sing aristocratic miniature (RL)

3903. Piet 1.Re6 Rc5 2.Dd7 Rb7#; 1.Te6
Re5 2.Ld7 Rf7#. Good sequence and play
(RL) Ratkaisun kannalta vK voisi olla vaikka
h1:ssä. Haaste laatijoille: 4-kertainen tukinta-
esitys, jossa msc7>mRc7 ja tapahtuu 1.R5e6/
R7e6/Te6/e6, ei samoja siirtoja (ratk.toim.)

3904. Parzuch 1.Td5 Tf2 2.Rd4 Ka2#; 1.Tf8
Td2 2.Lf7 Kc2#. Musta määrää K:n paikan
(ratk.toim.)

3905. Lozek a) 1.Th7 Le6 2.Dxc3+ Lxc3#;
b) 1.Dd5+ e4 2.fxe3+ep. Lxd5#. Hauska! (PV)

3906. Pitkänen&Tshistjakov 1.Kf5 Ld3
2.Tf6 Tc4#; 1.Kg6 Ld3 2.Kh5 Th4#; 1.Tc7
Tf4+ 2.Ke7 Lh4#. Pleasant and original;
“Bh4#” was difficult to find (UH) Vaikea. Tämä
vei ajan?! (PV) Lh4#-ratkaisussa ratsua käy-
tetään epäsovinnaisesti. Hauska tehtävä jolla
voisi hetken kiusata ratkaisukilpailussa. Toistu-
va Ld3 vähän häiritsee (ratk.toim.)

3907. Onkoud 1.Kd5 c4+ 2.Ke4 Rc5#; 1.Re4
cxd4 2.Dxb4 Rxb4#; 1.Rf5 Td7 2.Dxe5 Rxe5#.
2x bivalve (mR:t avaavat daamilinjan ja sulke-
vat lähetin diagonaalin), päästön jälkeen 3 mal-
limattia Rd3:lla (laatija)

3908. Nikolic 1.Ke5 b6 2.Txb6 f6 3.Tbxf6
Rc4#; 1.Kc5 f6 2.Txf6 b6 3.Tfxb6 Re4#.

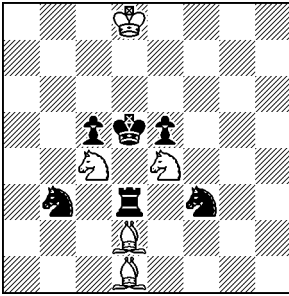
A clever mechanism, where W's first and second move alternate (UH) Good symmetrical position (RL) Jotkut eivät pidä näin täydellisestä symmetriasta, mutta makuasiasta kaikesti onkin kysymys (ratk.toim.)

3909. Sokka 1.Rf6 Td6+ 2.Kc4 Td4+ 3.Kc5 Lb6#; 1.Th7 Tc2 2.Db6 Lxb6 3.Tg6 Lxg6#. A high-level and difficult problem, showing chameleon mates with complex move orders (UH) Aputoimittajan parantelema 6-kertainen versio odottaa kassakaapissa (ratk.toim.)

3910. Heinonen a) 1.Tg6 Rxd4 2.Kd3 Rf5 3.Tc6 Rd6#; b) 1.Tf6 Lg8 2.d3 Rd4 3.Tb6 Rc6#. Chameleon echo mates; in each solution the bR moves twice on the 6th rank and the wS unpins it (laatija)

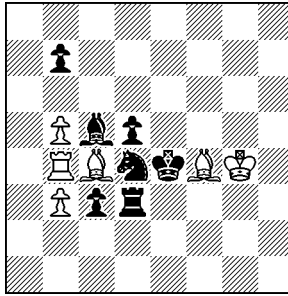
3911. Zach 1.Rf5+ gxf5 2.Kf8 fxe6 3.Lf7 Kxd7 4.g5 e7#; 1.Rf5+ Ke5 2.Re7 Ke4 3.Kf6 Kf4 4.Lf7 g5#. W and B tempo moves; the same first move is annoying (UH) Kokonaisarvio: "Aika kului arvellessa, päivä päätti käännellessä" (RN)

3979. Zoran Nikolic
SRB

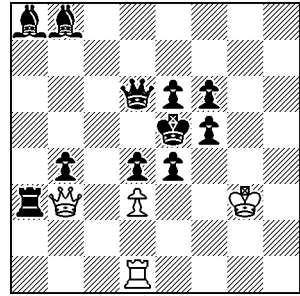
a#2 2.1.1.1 5+6

3980. Jean Carf
FRA

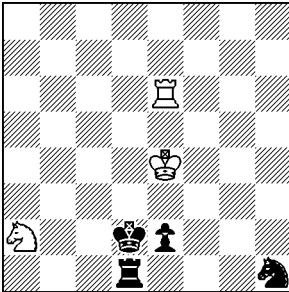
a#2 2.1.1.1 6+7

3981. Unto Heinonen
Helsinki

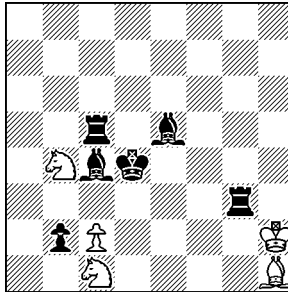
a#2 2.1.1.1 4+11

3982. Stefan Parzuch
POL

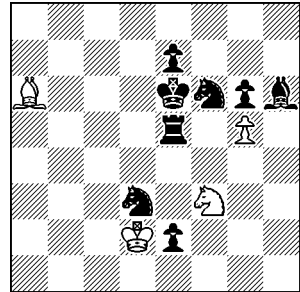
a#2* 2.1.1.1 3+4

3983. Pascale Piet
FRA

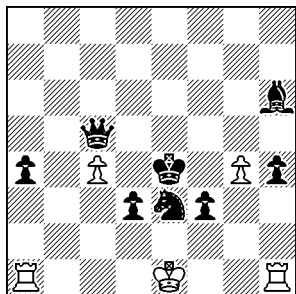
a#2 4.1.1.1 5+6

3984. Kenneth Solja
Espoo

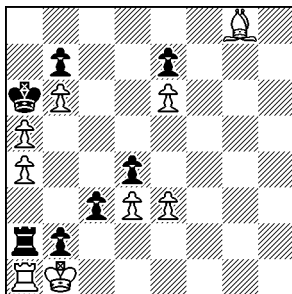
a#3 2.1.1... 4+8

3985.
Jorma Pitkänen
 Lahti

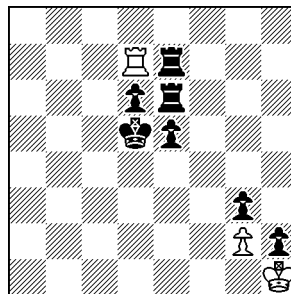
a#3   2.1.1...   5+8

3986.
Jorma Pitkänen
 Lahti

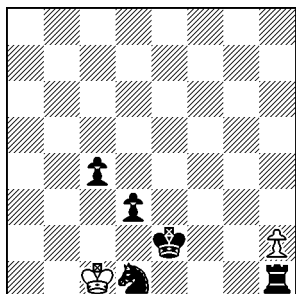
a#3   2.1.1...   9+7

3987. Henry Tanner
 Helsinki
 omistus/dedication
 Satakunnan Tehtäväkerho
 50 vuotta / years

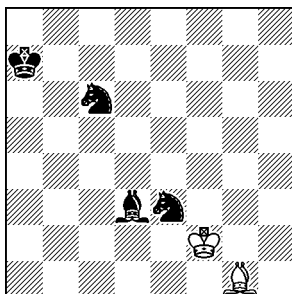
a#5   3+7

3988.
Jorma Pitkänen
 Lahti

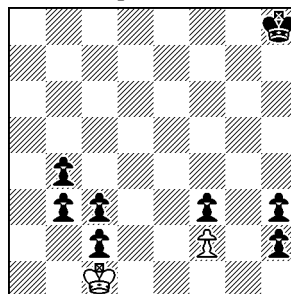
a#6   2.1.1...   2+5

3989.
Zoran Nikolic
 SRB

a#6½   2+4

**3990. Kenneth Solja &
 Christer Jonsson**
 Espoo/SWE

a#8   2+8

SATUSHAKKI JA RETROT – FAIRIES AND RETROS

Hannu Sokka, Kastuntie 47 B 20, 20300 Turku (hannu.sokka@pp.inet.fi)
 Tuomari – Judge: 2012–2013: NN

Nytpä outo sarja koska nappuloita useissa tehtävissä todella vähän, mutta eiköhän siirtoluku korvaa.

Unto on ollut pirteä Pronkin-teeman kanssa jo vuosia. Nyt hän on siirtynyt vaikeamman Anti-Pronkinin kimppuun. Pronkin: pelin alkua asemassa sijaitseva upseeri lyödään ja sen korvaa samanlaatuinen korottunut upseeri; Anti-Pronkin: sotilas korottuu ja lyödään korotusruudullaan, minkä jälkeen pelin alkua asemassa sijaitseva samanlaatuinen upseeri siirtyy kysei-

selle lyöntiruudulle. Meillä on ilo esitellä satuosastollamme kaksi tuoretta Anti-Pronkinia Untolta.

Satuvaatimukset

S-alkuiset vaatimukset ovat sarjasiirtoisia, joissa alkava osapuoli tekee vaadittavan määrän siirtoja; suorassa sarjasiirtoisessa matissa (s#n) musta ei siirrä kertaakaan; sarjasiirtoisessa apumatissa (sa#n) valkea tekee lopussa mattisiirron ainoalla siirrollaan; sarjasiirtoisessa

itsematissa (si#n) musta pakotetaan tekemään lopussa valkeasta matti ainoalla siirrollaan.

= päämääränä on patti

% = nappulan voitto (kirkessä: nappula lyödään lopullisesti pois laudalta)

johtopeli Kuvion asemaan pyritään pelin alkuasemasta annetussa siirtoluvussa; jos vaatimuksena on esim. jp 10, molemmat tekevät 10 siirtoa.

Satuehdot

kirke Lyödyt nappulat syntyvät välittömästi uudelleen ruudulle, jossa vastaava nappula oli pelin alkuasemassa; lyöntiruudun väri vaikuttaa T:n, L:n ja R:n syntymäruutuun; lyöty sotilas syntyy lyöntilinjan 2. tai 7. ruutuun; jos syntymäruutu on miehitetty, lyönti on normaali; kirke-ehto ei koske kuninkaita

kuningaskirke Kirke-ehto koskee myös kuninkaita; K on shakissa vain jos sen uudelleen-syntymä (e1:een tai e8:aan) on estetty.

kameleonttikirke Lyöty nappula muuttuu ennen uudelleensyntymäänsä toiseksi tietyn kaavan mukaan; syntymäruutu määräytyy jälkimmäisen muodon mukaan; normaalikaava on R>L>T>D>R, mutta esim. A>D tarkoittaa, että lyöty aituri muuttuu kuningattareksi (ja mD syntyy d8:aan).

KöKo Siirto on mahdollinen vain, jos tulo-ruudun vieressä sijaitsee (yksi tai useampi) nappula.

Take&Make Lyövän nappulan täytyy lyötyään tehdä vielä jatkosiirto, jonka tekotavan määrää lyöty nappula. (Jos esim. R lyö T:n, R siirtyy lyöntiruudusta edelleen kuten T.) Jatko-siirto ei voi olla lyönti. Jos jatkosiirto ei ole mahdollinen, lyönti on laitton. Shakit ovat tavanomaisia. Sotilaat eivät voi koskaan siirtyä perusrivilleen. Siirto on loppuun suoritettu vasta jälkimmäisen siirron jälkeen. Korotukset (ja esim. uudelleensyntymät kirkessä) tapahtuvat vasta jatkosiirron jälkeen.

vartiosotilasshakki Kun upseeri siirtyy riveillä 2-7, lähtöruutuun syntyy (siirron osana) omanvärinen sotilas; yhdellä puolella voi kerrallaan olla korkeintaan 8 sotilasta.

vastavartiosotilasshakki Syntyvä sotilas on vastapuolen värinen.

MaxMax, MaxMin, MinMax

Max (maksimummeri) on pinsiirtoinen, Min (minimummeri) on lyhinsiirtoinen; ehdoissa Max-Min tai MinMax ensimmäinen ehto koskee valkeaa, jälkimmäinen mustaa; pinsiirtoisissa sen osapuolen, jota ehto koskee, on tehtävä geometrisesti pisin laillinen siirto mitattuna lähtöruudun keskipisteestä tulo-ruudun keskipisteeseen; lyhinsiirtoisissa vaaditaan vastaavasti geometrisesti lyhimpiä laillisia siirtoja; ehdossa MaxMax (kaksoispinsiirtoinen) pinsiirtoisehto koskee molempia.

vMax Pinsiirtoisehto koskee vain valkeaa.

Satunappulat

Aituri on linjaratsu, joka voi tehdä useampia R-loikkia alkamaansa suuntaan.

Alfil on 2,2-juoksija, joka siis siirtyy 2 ruutua viistoon; lähtö- ja kohderuudun välissä voi olla nappula.

Antilooppi on 3,4-juoksija; esim. b1-e5 tai b1-f4.

Heinäsirikka siirtyy D:n linjoilla ns. pukkinappulan takana olevaan ruutuun (jolloin siellä mahdollisesti sijaitseva vastustajan nappula tulee lyödyksi).

Kameleonti muuttuu siirryttyään toiseksi (oman puolen) upseeriksi sarjassa R-L-T-D-R.

Kameli on 1,3-juoksija; esim. b1-a4, b1-c4 tai b1-e2.

Kirahvi on 1,4-juoksija; esim. b1-a5, b1-c5 tai b1-f2.

Kulkusirikka siirtyy D:n linjalla olevan vastustajan nappulan (pukin) takana olevaan tyhjään ruutuun lyöden pukin; KS siirtyy vain lyöden.

Kuninkaalliseen nappulaan kohdistuva lyöntiuhka on shakki (ja torjumaton lyöntiuhka vastaavasti matti).

Leijona siirtyy kuten heinäsirikka, mutta sen ei tarvitse pysähtyä välittömästi pukkinappulan takaiseen ruutuun.

Lähettyhyppääjä on kuten heinäsiirikka, mutta siirtyy vain viistoon.

Seepra on 2,3-juoksija, esim. b1-d4 tai b1-e3.

For many years, GM Unto Heinonen has been active with the Pronkin Theme (a promoted piece goes to the initial square of a similar piece, which has already been captured); now he has started to work with the more difficult Anti-Pronkin (an original piece [from the initial game array] goes to the promoting square of a captured promoted piece; the promoted piece and the original piece are of the same kind). Now we have two examples of Anti-Pronkin by Unto.

fairy stipulations

#n & si#n & sa#n are series-movers (direct, self & help play respectively)

= the aim is stalemate

% = win of a piece (in Circe)

Proofgame (often also Shortest Proof Game or SPG) Find the moves from the initial array of the chess game to the given position.

fairy conditions

Circe Captured units (not Ks) reappear on their game-array squares, of the same colour (pieces), on the file of capture (pawns), or on the capture file's promotion square (fairy pieces). If the rebirth square is occupied the capture is normal.

Circe Rex Inclusive The Circe condition is also applied to kings; this means that a king is in check (or mated) only if the rebirth square is occupied.

Chameleon Circe The captured piece is changed into another in the given order (B>R>Q>B or N>Q>N or N>R>Q>N), which also defines the square of rebirth.

KöKo A move is possible only if the piece moved arrives on a square next to another unit.

Sentinelles When a piece (pawn excluded) leaves a square outside the first and last rows, it leaves there a pawn of its own

colour unless 8 pawns of this colour are already on the board.

Sentinelles Pion advers The pawns being reborn are of opposing colour.

Take&Make When capturing, the capturing piece must make an additional non-capturing move, like the piece captured. If this extra move isn't possible, then the capture is illegal. Checks are orthodox. Pawns may never appear on the bottom rank (1st rank for white, 8th rank for black). The move isn't finished until after the extra move has been made. Promotions, (and e.g. rebirths in Circe) occur after the extra move.

MaxMin, MinMax, MaxMax The first part refers to white, the second to black; Max is Maximummer, Min is Minimummer; thus MaxMax means double Maximummer.

vMax is white Maximummer.

fairy pieces

Alfil is a (2,2) Leaper; thus it moves two squares diagonally, regardless whether there is a piece on the intervening square.

Antelope is a (3,4) Leaper.

Bishophopper moves like Grasshopper but only on diagonals.

Camel is a (1,3) Leaper.

Chameleon changes, after moving, into another piece in the series S-B-R-Q-S.

Giraffe is a (1,4) Leaper.

Grasshopper moves on the queen's lines over an occupied square (hurdle); the destination square is immediately after the hurdle. If there is a man of opposing colour, it gets captured.

Lion Like a Grasshopper, a Lion moves on the queen's lines over an occupied square (hurdle); unlike a Grasshopper, a Lion can move to any square after the hurdle.

Locust As a Grasshopper, but the destination square must be empty and the hurdle must be an enemy piece, which gets captured.

Nightrider is a (1,2) Rider which moves

in a straight line with one or more knight-steps.

Royal piece A threat to capture it is a check (in this respect it behaves as the king

in normal chess); when the capture is unavoidable, the Royal piece is mated.

Zebra is a (2,3) Leaper.

SATUSHAKKIENSIPAINOSTEN RATKAISUT TN 4-5/2012

3873. Heimo & Sokka 1.Exa3 2.b1N 3.Nxd5 SPxd5#, 1.b1D 2.Dxb7 3.Dxd5 SPxd5#, 1.b1T 2.Tb5 3.Txd5 SPxd5#, 1.b1L 2.Lxe4 3.Lxd5 SPxd5#, 1.b1S 2.Sc3 3.Sxd5 SPxd5#, 1.b1EQ 2.EQd7 3.EQxd5 SPxd5#, 1.b1M 2.Mf4 3.Mxd5 SPxd5#, 1.b1SP 2.SPc6 3.SPxd5 SPxd5#, 1.b1V 2.Va2 3.Vxd5 SPxd5#, 1.b1KA 2.KAh1 3.KAxd5 SPxd5#, 1.b1RT 2.RTxg1 3.RTxd5 SPxd5#, 1.b1G Gd1 Gxd5 SPxd5#, 1.b1BO 2.BO b5 3.BOxd5 SPxd5#, 1.b1LE 2.LEb3 3.LExd5 SPxd5#, 1.b1C 2.Ce2 3.Cxd5+ SPxd5#. Olen erityisen ylpeä mustasta kengurusta c4. Jos se olisi valkea nappula, tulisi sivuratkaisuja. Jos se olisi joku muu musta kuin kenguru, niin ratkaisu 1.b1L 2.Lxe4 3.Lxd5 Vxd5 ei enää toimisi, koska musta vain siirtäisi pukin c4 pois. Mutta kengurupukki ei pääsekään minnekään (OH) Many interesting fairy pieces in promotions (RL)

3874. Sokka & Tanner 1.e1G EAc2 2.Ge7 EAf7#, 1.e1HA Gh4 2.HAe5 Ge4#, 1.e1M Sf5 2.Mf7 Sg7#, 1.e1EA Ga8 2.EAxd6 Gc8#, 1.e1SP Sf7 2.SPf5 Sd8#.

3880. Solja 1.dxc1-a1D Rfe3 2.Dxd1-c3 bxc3-h8D 3.gxh1-b5 Dc8#, 1.exf1-h2 Ed5+ 2.Kxd5-e2 Ef1+ 3.Kxf1-h1 Rf2#, 1.gxh1-d7 Rde3 2.d1E Rc4 3.Ec7 Ra5#.

3886. Solja 1.f4? b6! 1.f3! b6 2.f4 kHc3 3.Rxb3 b5 4.f5 b4#-

3912. Bakke a) 1.Ld6(♣c7) Rd5 2.0-0-0(♣b8) Rb6# b) 1.0-0 Re6 2.Kh8 Rxf8=vT# c) 1.Rd6 Rd3 2.0-0(Ke6/Re7) Rc5# d) 1.0-0(Ke1<De8) Ke3 2.f1T Rg2#.

3913. Bakke a) 1.Dd5 2.0-0 3.Lh8 Rf6# b) 1.0-0-0 2.Rb8 3.Rd7 Rd6#. RL hoksasi yksinkertaisen ja ehkä hankalasti poistettavan sivuratkaisun a-muotoon, esim: 1.Dd5 2.Tf8! 3.Ld8! Rf6# (ratk.toim.)

3914. Pitkänen 1.Ka2 7.Kxa8 12.Ka3

14.Kc3 15.kc4 16.Kd4 17.Ke4 18.d4 19.d5 20.Lg2 21.Lh3 Dxb3=.

3915. Pitkänen 1.Kh7 5.Kh3 6.Tf3 7.Txf2 8.Txe2 9.Txd2 10.Tf2 11.Txc2 12.Tf2 13.Txb2 14.Tf2 15.Ta2 16.Ta8 17.Txh8 18.Ta8 19.Txa1#.

3916. Pitkänen 1.Lxa8 2.Lb7 3.Lxc8 4.Le6 5.Kg8 10.c8D 11.Dc3 12.Kh8 13.Lg4 14.Dg7+ Lxg7#.

3917. Pitkänen a) 1.c3 a3 2.c2 a4 3.c1R a5 4.Rd3 exd3 5.e2 d4 6.e1L dxe5 7.Lg3 e6 8.lxh2 e7 9.Lg1 e8D 10.h2 Dxe4# b) 1.b3 axb3 2.Kxh2 bxc4 3.Kg2 c5 4.h2 c6 5.h1T c7 6.Tg1 c8D 7.Kh1 Dh3#. Interesting pawn play (RL)

3879K Buchanan Lyhin siirtosarja 26 siirtoa, joka osina A: c3 Dc2 Dxb7 De4 Dxb7 e4 Lc4 d3 Lh6 f4 Kf2 Kg3 Kh2 Kh1 B: Dxc8 Dxc7 Dxa7 Dxa8 C: h4 Th3 Tf3 Tf6 D: a4 a5 Ta4 Ta5. Sarjojen välillä B vasta siirron Dxb7 jälkeen, C ennen siirtoa f4, D milloin vaan. Kombinatoriikkaa osaava ratkaisee helposti, mutta ohessa ote laatijan ratkaisumetodista Ratkaisuja 15.210.877.500 kpl.

Now we shift to math, following the recipe for problem E in "Queue Problems Revisited" by RPS. A couple of typos appear in that paper:

p9: Eqn 2: term in denominator should be $(n+j-2)$ not $(n-j-2)$

p10: Fig.5: numbers "5" & "12" in linear extension should be swapped.

There now becomes apparent a partially ordered set of moves, shown with their Selberg labels. Two of these moves we label specially. Qxb7 is labelled x_2 , and f4 is labelled x_3 . We have a null move at the start of the game x_1 and a null move at the end labelled x_4 . Then there are six sequen-

ces a_{ij} each of 4 moves, for $0 < i < j < 5$. The 4 moves in a_{ij} must appear in that order, after x_i and before x_j .

x_1 : NULL x_2 : Qxb7 x_3 : f4 x_4 : NULL
 a_{12} : c3, Qc2, Qxh7, Qe4 a_{13} :
h4, Rh3, Rf3, Rf6 a_{14} : a4, a5, Ra4, Rb4
 a_{23} : e5, Bc4, c3, Bh6 a_{24} :
Qxc8, Qxc7, Qxa7, Qxa8 a_{34} :
Kf2, Kg3, Kh2, Kh1

This satisfies the partial order criteria for Selberg with $n=4$ & $k=2$. So:

$I(n, k) = 1/(k!^n) * \text{prod}(j=1...n) [(j-1)k]!^{2*(j)k} / ((n+j-2)k+1)!]$

$I(4, 2) = 1/(2!^4) * \text{prod}(j=1...4) [(2(j-1))!^{2*(2j)}]$

$= 1/(2^4 * 3^4 * 5^2 * 7^3 * 11^2 * 13)$

Now:

$J(n, k)/I(n, k) = (n+kn(n-1))! / [n! * (2k)!^{n(n-1)/2}]$

$J(4, 2)/I(4, 2) = (4+2*4*3)! / [4! * (2*2)!^{4*3/2}]$

$= 2^4 * 3^6 * 5^6 * 7^4 * 11^2 * 13^2 * 17 * 19 * 23$

$J(4, 2) = 15,210,877,500$

3918. Sokka 1.Lb3=T(Ia3) Kf2(Ia4)
2.Tg3=D(If4)+ Kxg3(Ig5) 3.Kg2(If6)+
Kh4(Ig7) 4.Kh1(Ih6) Rg6=L(Ig4) 5.Kg1(If4)
Lxf5=T(Ie3) 6.Kh2(If4) Tf2=D(If1)# 2. -
Ke2(Ie4) 3.Dc7=R(Ia8) Kf1(Ib7)
4.Re6=L(Id6) Rf7=L(Ib5) 5.Ld5=T(Ia4)
Lg6=T(Ib3) 6.Td8=D(Ib6) Tg1=D(Ib1)#.

3919. Heinonen 1.d4 h6 2.Lg5 hxg5 3.e4
Th4 4.La6 Tg4 5.h4 bxa6 6.h5 a5 7.h6 Ra6
8.h7 tb8 9.Th6 Tb3 10.Tf6 exf6 11.h8T Ld6
12.Th1 Lg3 13.e5 Lh4 14.e6 Tbg3 15.b4 c5
16.b5 c4 17.b6 c3 18.b7 Db6 19.b8L Db3
20.Lf4 d6 21.e7 Lf5 22.Lc1 Kd7 23.e8L+
Ke6 24.Lb5 Rb8 25.Lf1.

3920. Heinonen 1.Rf3 a5 2.Rd4 a4 3.Rb3
axb3 4.a3 Ta4 5.Ta2 bxa2 6.h4 axb1R 7.Th3
Rc3 8.Tg3 Rxd1 9.Tg6 hxg6 10.Kxd1 Th5
11.Ke1 Tf5 12.Kd1 g5 13.Ke1 g6 14.Kd1
Lg7 15.Ke1 Ld4 16.Kd1 La7 17.Ke1 c5
18.Kd1 Db6 19.Ke1 Db3 20.Kd1 b5 21.Ke1
Lb7 22.Kd1 Lf3 23.Ke1 Lg4 24.Kd1 Lh3
25.Ke1 Tg4 26.Kd1 Tff4 27.Ke1 f5 28.Kd1

Kf7 29.Ke1 Ke6 30.Kd1 Kd5 31.Ke1 Kc4.
3921. Sokka 1. -Rd1=L 2.Rg1=L Lf3=T
3.Lh2=T Tf1=D#, 1. -Rd1=L 2.Rh2=L Lf3=T
3.Lg1=T Th3=D#, 1. -Rd1=L 2.Re5=L Lf3=T
3.Lh2=T Tf1=D# 1. -Rd1 2.Rd4=L Lf3=T
3.Lg1=T Th3=D#, 1. -Rd1=L 2.Re3=L
Lxf3=T 3.Lg1=T Th3=D#, 1. -Rd1=L
2.Rf4=L Lxf3=T 3.Lh2=T Tf1=D#, 1. -Rd1=L
2.Rc7=L Lxf3=T 3.Lh2=T Tf1=D#, 1.-d1=L
2.Rb6=L Lxf3=T 3.Lg1=T Th3=D#.

3922. Heinonen 1.Dh7#, 1,Dxg4=, 1.Dg7+,
1.Dg8+.

3923. Grönroos 1.Dc3#, 1 - Dd1#, 1.Dxd6=,
1. - Dxb4=, 1.Dd2+, 1.Dd4+.

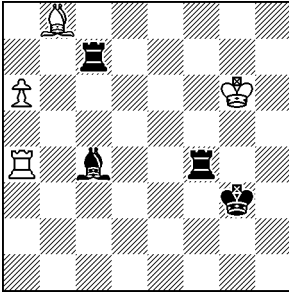
3924. Sokka 1.Txa5(Th8) 2.Txh5(Ta8)
3.Txa3(Th8) 4.Txh4(Th8) 5.Txh3(Ta8) 6.Ta2
7.Txh2(Th8) 8.0-0 9.Kh8 10.Tg8 Tag1#. Tu-
lipas se linna (HS).

3925. Heimo&Sokka 1.Ke8 2.Kd8 3.Kc8
4.Kb8 5.Ka8 6.c6 7.cxd5 8.d4 9.d3 10.dxe2
11.e1=R 12.Rxg2=L 13.Lxf3=T 14.Tf8=D
15.Df1=R 16.Re3=L 17.Lc1=T 18.Th1=D
19.Db7=R 20.Ra5=L 21.Ld8=T 22.Td1=D
23.Dd8=R 24.Rxe6=L 25.La2=T 26.Th2=D
27.Da2=R 28.Rxb4=L 29.Le1=T 30.Txe5=D
31.Da1=R 32.Rb3=L 33.Lg8=T 34.Tb8=D
35.Dh2=R 36.Rf3=L 37.Lb7=T 38.Tb1=D
39.Dh7=R 40.Rf8=L 41.Lxc5=T 42.Tc1=D
43.Dc8=R 44.Rd6=L 45.Lh2=T 46.Ta2=D
47.Dg8=R 48.Rf6=L 49.La1=T 50.Th1=D
51.Db7=R 52.Rd8=L 53.Lxg5=T 54.Ta5=D
55.Dh5=R 56.Rg7=L 57.La1=T 58.Th1=D
59.Db7=R 60.Rd6=L 61.Lh2=T 62.Ta2=D
63.Dg8=R 64.Rh6=L 65.Lc1=T 66.Tc8=D
67.Dxh3=R 68.Rg1=L 69.La7=T Lf8=T#.

Meillä oli pitkään a3:ssa vD ja d5:ssä kamele-
onttiratsu. Konettamalla asema muuttui hiukan
ja ratkaisu piteni (OH) Solid work (RL)

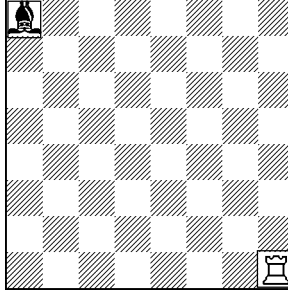
3926. Tritten 1.e4 Ld5 2.Kd4 Lxf7(Lf4)#,
1.Ld4 Td5 2.Ke4 Txc5(Tb3)#. Grimshaw, re-
ciprocal batteries, diagonal-orthogonal batte-
ries, echo (PT). Miellyttävä esimerkki siitä miten
Take&Make voidaan yhdistää perinteisempiin
tehtäväelementteihin (ratk.toim.)

3991. Pierre Tritten
FRA

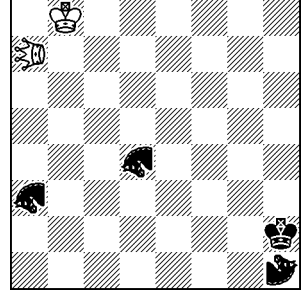
a#2 2.1.1.1 4+4
Take & Make

3992. Hannu Sokka
Turku

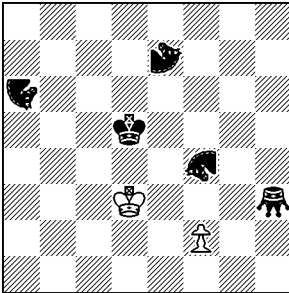
a=17 MaxMax 1+1
0.1.1.1.1.2.1.1.. kirke/Circe
Kameleontti/Chameleon a8 h1

3993. Sébastien Luce & Alain Biénabe
FRA

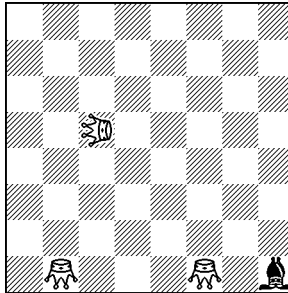
a#5 2+4
Leijona/Lion a7 Kameli/Camel
a3 d4 Antilooppi/Antelope h1

3994. Sébastien Luce & Alain Biénabe
FRA

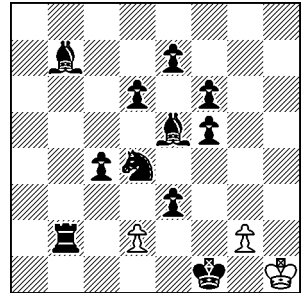
a#5 2+5
Kameli/Camel f4 Kirahvi/Gi-
raffe a6 Seepira/Zebra e7 Hei-
näsirkka/Grasshopper h3

3995. Hannu Sokka
Turku

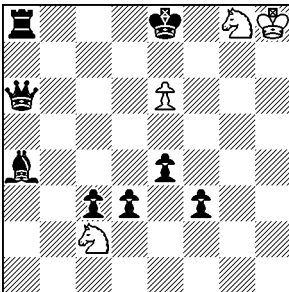
a%40 MaxMax 3 + 1
Kameleonttikirke/Chameleon
Circe L>T>D>L KöKo Hei-
näsirkka/Grasshopper b1 f1
Kulkusirkka/Locust c5

3996. Jorma Pitkänen
Lahti

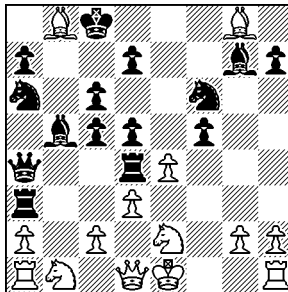
si#15 2.1.1.. 3+11

3997. Jorma Pitkänen
Lahti

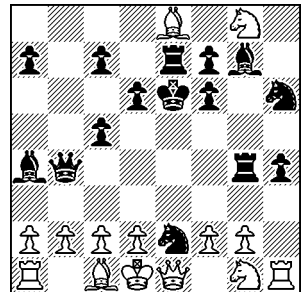
i#29 MinMax 4+8

3998. Unto Heinonen
Helsinki

Johtopeli/PG 20 14+15

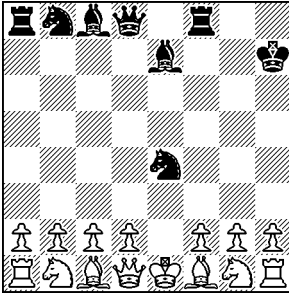
3999. Unto Heinonen
Helsinki

Johtopeli/PG 21 14+15

4000. Unto Heinonen

Helsinki

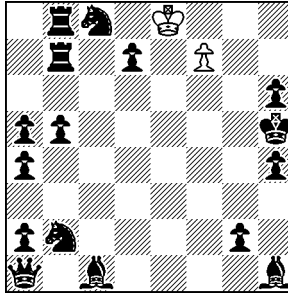

Johtopeli /PG 10

15+8

4001. Unto Heinonen

Helsinki

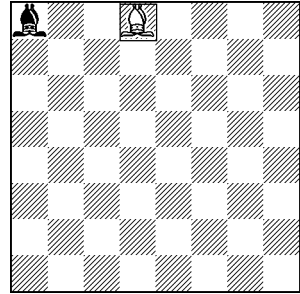
s#35

vMax

2+16

4002. Henry Tanner

Helsinki

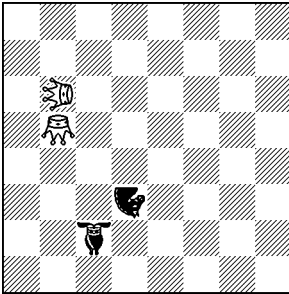
si#8

1+1

Kameleontti/*Chameleon* d8
 Kuninkaalliset/*Royals* a8 d8
 Vartiosotilasshakki/*Sentinelles*

4003.**Hannu Sokka**

Turku

a#18

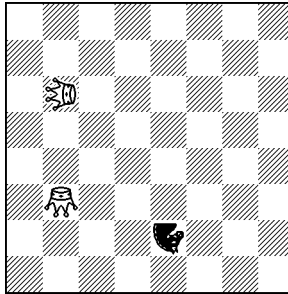
2.1.1...

2+2

Kameleonttikirke/*Chameleon*
 Circe A>D KöKo MaxMin
 Kuninkaallinen Aituri/ *Royal*
Nightrider d3 Kulkusirkka/
Locust b6 Heinäsirkka/*Gras-*
shopper b5 Alfil c2

4004.**Hannu Sokka**

Turku

a#31

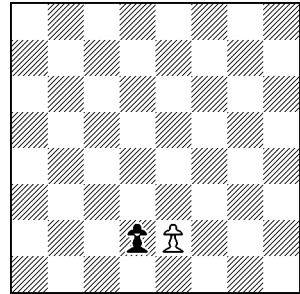
MaxMin

2+1

Kameleonttikirke/*Chameleon*
 Circe A>D KöKo Kuninkaal-
 lisen Aituri/ *Royal Nightrider*
 e2 Kulkusirkka/*Locust* b6 Hei-
 näsirkka/*Grasshopper* b3

4005.**Henry Tanner**

Helsinki

sa#8

KöKo

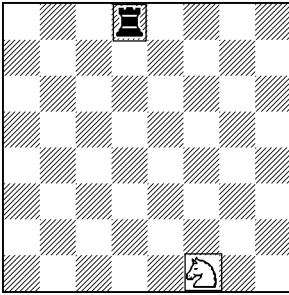
1+1

Kuninkaallinen d2
 Vartiosotilasshakki/*Sentinelles*

Tehtäväkongressi Georgiassa

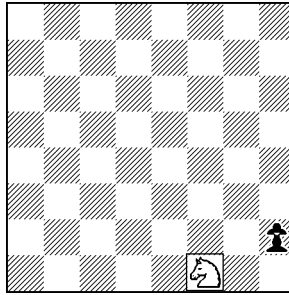
Kutsu syksyn suurtapahtumaan on julkaistu sekä WFCC:n että kongressin omilla nettisivuilla. Paikka on Mustan meren rannikolla sijaitseva Batumi ja aika 21.–28.9. Ohjelma noudattaa vakiintunutta käytäntöä sisältäen MM-ratkaisukilpailun 24.–25.9., pikalaadintaa ja avoimia ratkaisukilpailuja, esitelmää, koko päivän retken sekä tehtäväshakkiliiton kokoukset. Ilmoittautumiset 1.8. mennessä. Lisätietoja Hannu Harkolalta.

**4006. Hannu Sokka &
Henry Tanner**
Turku/Helsinki

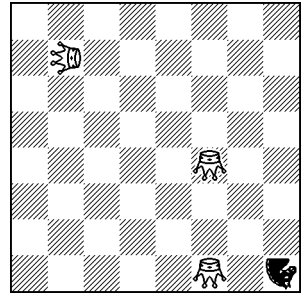
sa#7 1+1
Kuninkaalliset kameleontit/
Royal Chameleons d8 f1
Vartiosotilasshakki/*Sentinelles*

4007.
Hannu Sokka
Turku

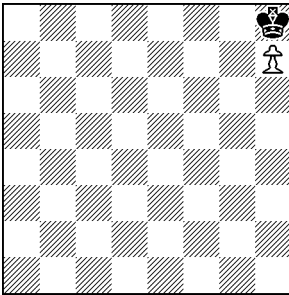
sa#7 1+1
Kuninkaalliset kameleontit/
Royal Chameleon f1 Kunin-
kaallinen sotilas/*Royal Pawn*
h2 Vartiosotilasshakki/*Senti-
nelles*

4008.
Hannu Sokka
Turku

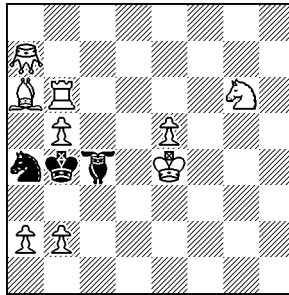
a#7 MinMin 3+1
b) Hf1→b6 c) Hf1→c7
Kameleonttikirke/*Chameleon*
Circe A>T>D>A KöKo

4009. Hannu Sokka
Turku

a#7 1.2.1... 1+1
KöKo MaxMin
Vastavartiosotilasshakki/*Senti-
nelles Pion advers*
Kuningaskirke/*Circe RexIn-
clusive*

4010. Francesco Simoni
ITA

a#2 2.1.1.1 9+3
Lähettihyppääjä/*Bishop Hop-
per* c4
Heinäsiirikka/*Grasshopper* a7

**Merkkipäiviä
vuonna 2013**

80
Olli Välikangas 21.2.
Kauko Väisänen 13.6.
70
Antero Harju 2.11.
Matti Kokkonen 23.7.
60
Kaj Erlund 9.2.
ST onnittelee!

RATKAISUPISTEET TN 4-5/2012: 3894–3926

	#	+=	a#	i#,satu	4-5/12	2012	YHT
Ratkaisija	16	10	36	100	162	655	
Mikko O. Aaltonen	9		12		21	39	114
Johan Beije	12		32	15	59	239	1877
Antero Harju	3		11	1	15	15	6073
Olli Heimo				29	29	94	5642
Arto Heimonen	16				16	29	753
Unto Heinonen			36		36	145	5388
Romuald Lazowski	16	6	36	66	124	571	5668
Risto Nylund	16	2	30		48	155	179
Pentti Vähämäki			11		11	67	4496

Ratkaisukonkari AHa jatkaa suoraan huippupisteistä, tervetuloa takaisin!

RATKAISUJOLLE / DEAR SOLVERS

Ensipainosten ratkaisut pitää lähettää seitsemän viikon kuluessa lehden päiväyksestä osoitteella: **Terho Marlo**, Lehmustie 5a, 01360 Vantaa (terho.marlo@hotmail.com). Jokaisesta 500 pisteen ylityksestä saa pienehkön tehtävöpuksen. Ota yhteys kirjastonhoitaja Neal Turneriin, osoite Vanha Hämeenyläntie 26 A, 00390 Helsinki (nealturnerfinland@hotmail.com).

*Solutions and comments should be sent within seven weeks from the publication date of respective issue to **Terho Marlo**, Lehmustie 5 a, 01360 Vantaa, Finland (terho.marlo@hotmail.com). Each time a solver reaches 500 pts, he is entitled to a chess problem booklet, usually published by ST. Please, contact librarian Neal Turner, Vanha Hämeenyläntie 26 A, 00390 Helsinki (nealturnerfinland@hotmail.com).*

ST:n tehtävällat

Pääkaupunkiseudun tehtävällat pidetään parillisten viikkojen keskiviikkoina Shakkiareenalla, osoite Hiomotie 10, 00380 Helsinki. Ovimaksu on 2 EUR per käyntikerta, ellei kävijällä ole vuosikorttia Shakkiareenalle. Aloitusaika on noin klo 18.30, mutta sekä aikaisemmin että myöhemmin saa tulla! Tehtävälltojen aikana ja muulloinkin on mahdollisuus tutustua ST:n kirjastoon ja lehtikokoelmiin.

Pirkanmaalla kokoonnutaan joka kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona, tarkemmat tiedot Kauko Virtaselta, yhteystiedot 2. kansisivulla. Vaasassa kokoonnutaan kerran kuukaudessa, tarkemmat tiedot sekä Vaasan että muiden alueiden toiminnasta löytyvät 2. kansisivulla mainitulta yhteyshenkilöiltä.

Summary

The first issue of the year 2013 starts with reports on three traditional events, held in the beginning of the calendar year. Both the annual meeting of Suomen tehtävänäikat and the Finnish Solving Championship took place in Helsinki on February 23, 2013. The cover photo is from the start of the solving competition, with familiar and perhaps not so familiar faces.

The annual meeting of our society dealt with the past year by approving the proceedings and the financial statements of the year 2012. There was a significant deficit of more than 500 EUR. This is a slightly worrying sign, hopefully we can make a better result in 2013.

Usually the board of ST has been re-elected rather quickly in these annual meetings. This year was a notable exception, as our long-time Treasurer Kauko Virtanen had decided that enough is enough and left his post for the next generation. Kenneth Solja is our new Treasurer and Kauko, after a service of 31 years, was heartily thanked for his devoted work. He will still continue to assist, if necessary, and manages the subscriptions of foreign chess magazines to ST members. Thank you, Kauko!

The Finnish Solving Championship, held just before the meeting, was won by Joose Norri. The problems proved to be quite a challenge for solvers. See pp. 8-10 for results, problems and their solutions - and check out how you would have managed!

The end of last year witnessed untimely deaths of several prominent problemists: Tony Lewis, Dan Meinking, Leif Schmidt, Christopher Reeves and Sergei Shedei passed away the last few months of 2012. The life of Serbian GM Milan Velimirovic came to an end on February 25, 2013. See p. 11 for Hannu Harkola's text

The 9th International Solving Contest, ISC, took place on January 27, 2013. ISC is held simultaneously all over the globe. In Finland we

had one venue, the Chess Arena in Helsinki. The competition was directed by Axel Steinbrink and every participating country had local controllers responsible for their country's competition arrangement. In Finland, this task was once again, entrusted to Neal Turner. ISC results, problems and solutions are on pp. 12-15. We arranged also a lightweight solving competition in the beginning of January, targeted mainly for less experienced solvers and otb players. See p. 12 for an example of this competition.

Joose Norri has been inspired by the Jenever study composing competition in Jesi WFCC congress 2011, requiring for white and black B-promotion. See pp. 16-17.

Kari Valtonen delights us with a historical survey dealing with the early two-movers. See pp. 18-28 for many interesting problems, seeds for future development. Kari has himself written an excellent summary in English, relieving the editor-in-chief the trouble of expressing the core of his interesting article.

The annual spring meeting of ST takes place at an earlier date than usually, March 16-17. The choice of this time is explained by the fact that Hans Gruber is currently in Finland and able to participate in our meeting as the first foreigner ever. There will be possibilities for composing, solving, listening or giving lectures on various topics, discussions etc. And, of course, we have the Finnish sauna reserved for us and our special guest. If you are interested in participating such meeting in future, please contact us.

The originals columns on pp. 29-41 offer the traditional menu: orthodox mates, studies, helpmates, selfmates, fairy chess problems and retros. The column editors are always happy to receive your entries, so please contribute! Some columns suffer from the lack of entries, some do not.

The next issue is due to appear in late spring.

Yllä: Kari Valtoselle annettiin vuosikokouksessa Leo Valven kiertopalkinto.

Oikealla: Milan Velimirović (1952–2013)

Ratkaisemisen SM-kilpailussa 23.2.2013 sai pronssia Kari Karhunen, kultaa Joose Norri ja hopeaa Jorma Paavilainen.